

Léigí amach é!

Fónaic na Gaeilge ón Tús

Úna Lawlor

**Eochairleabhar le Fuaimrianta
don Leabhar Saothair Cuid 1**

© Cló Átha Cliath 2023

Léigí amach é! Eagarthóir: Úna Lawlor

Baineann na fuaimrianta seo leis
An Leabhar Saothair ISBN 978-1-7397794-4-3

© Úna Lawlor

Ealaíontóir: Cara Dunne
Dearadh agus leagan amach: Kieran Nolan
Teicneoir: Marc Ó Loinsigh, Stiúdeo na Life

Gach ceart ar cosaint. Ní ceadmhach aon chuid den fhoilseachán seo a atáirgeadh, gan cead a fháil ón bhfoilsitheoir roimh ré. Tá cead ón bhfoilsitheoir ag múinteoirí na leathanaigh leictreonacha seo a úsáid sa seomra ranga, ámh.

Foilseacháin *Léigí amach é!* le ceannach ó

Áis
01 639840
Baile Átha Cliath D01 H275

An Ceathrú Póilí
028 9032 2811
Béal Feirste BT12 6AH

www.litriocht.com
www.cloathacliath.ie
www.siopagaeilge.ie
www.siopaleabhar.com
www.cic.ie
www.iesltd.ie

Táimid buíoch de COGG a mhaoinigh an foilseachán seo.

An Chomhairle um Oideachas
Gaeltachta & Gaelscolaíochta

LE CAINTEOIRÍ AS CÚIGE CHONNACHT

Muireann Ní Cheannabháin
Eoin Ó Súilleabháin

Ní ar chanúint na gcainteoirí atá na fuaimrianta bunaithe ach ar fhónaic na Gaeilge. Cloistear focail agus struchtúir éagsúla anseo ach is í rithim agus foghraíocht na gcainteoirí Gaeltachta atá ar na fuaimrianta.

Dr Úna Lawlor

© Cló Átha Cliath 2023

Léigí amach é! Eagarthóir: Úna Lawlor

Baineann na fuaimrianta seo leis
An Leabhar Saothair ISBN 978-1-7397794-4-3

© Úna Lawlor

Ealaíontóir: Cara Dunne
Dearadh agus leagan amach: Kieran Nolan
Teicneoir: Marc Ó Loinsigh, Stiúdeo na Life

Gach ceart ar cosaint. Ní ceadmhach aon chuid den fhoilseachán seo a atáirgeadh, gan cead a fháil ón bhfoilsitheoir roimh ré. Tá cead ón bhfoilsitheoir ag múinteoirí na leathanaigh leictreonacha seo a úsáid sa seomra ranga, ámh.

Foilseacháin *Léigí amach é!* le ceannach ó

Áis
01 639840
Baile Átha Cliath D01 H275

An Ceathrú Póilí
028 9032 2811
Béal Feirste BT12 6AH

www.litriocht.com
www.cloathacliath.ie
www.siopagaeilge.ie
www.siopaleabhar.com
www.cic.ie
www.iesltd.ie

Táimid buíoch de COGG a mhaoinigh an foilseachán seo.

An Chomhairle um Oideachas
Gaeilge & Gaelscolaíochta

LE CAINTEOIRÍ AS CÚIGE MUMHAN

Eibhlín Ní Chonbhuí
Pax Ó Faoláin

Ní ar chanúint na gcainteoirí atá na fuaimrianta bunaithe ach ar fhónaic na Gaeilge. Cloistear focail agus struchtúir éagsúla anseo ach is í rithim agus foghraíocht na gcainteoirí Gaeltachta atá ar na fuaimrianta.

Dr Úna Lawlor

© Cló Átha Cliath 2023

Léigí amach é! Eagarthóir: Úna Lawlor

Baineann na fuaimrianta seo leis
An Leabhar Saothair ISBN 978-1-7397794-4-3

© Úna Lawlor

Ealaíontóir: Cara Dunne
Dearadh agus leagan amach: Kieran Nolan
Teicneoir: Marc Ó Loinsigh, Stiúdeo na Life

Gach ceart ar cosaint. Ní ceadmhach aon chuid den fhoilseachán seo a atáirgeadh, gan cead a fháil ón bhfoilsitheoir roimh ré. Tá cead ón bhfoilsitheoir ag múinteoirí na leathanaigh leictreonacha seo a úsáid sa seomra ranga, ámh.

Foilseacháin *Léigí amach é!* le ceannach ó

Áis
01 639840
Baile Átha Cliath D01 H275

An Ceathrú Póilí
028 9032 2811
Béal Feirste BT12 6AH

www.litriocht.com
www.cloathacliath.ie
www.siopagaeilge.ie
www.siopaleabhar.com
www.cic.ie
www.iesltd.ie

Táimid buíoch de COGG a mhaoinigh an foilseachán seo.

An Chomhairle um Oideachas
Gaeltachta & Gaelscolaíochta

LE CAINTEOIRÍ AS CÚIGE ULADH

Deirdre Learmont
Pól Ó Seachnasaigh

Ní ar chanúint na gcainteoirí atá na fuaimrianta bunaithe ach ar fhónaí na Gaeilge. Cloistear focail agus struchtúir éagsúla anseo ach is í rithim agus foghraíocht na gcainteoirí Gaeltachta atá ar na fuaimrianta.

Dr Úna Lawlor

**An Aibítir:
Na Gutaí agus Na Défhoghair**

An Aibítir

Éistigí leis an aibítir

A	á	B	C	D
a	á	bé	cé	dé
E	é	F	G	
e	é	eif	gé	
H	I	í	J	L
héis	i	í	jé	eil
M	N	O	ó	P
eim	ein	o	ó	pé
R	S	T	U	ú
ear	eas	té	u	ú
V	X	Y	Z	
vé	eics	yé	saeit	

Abraimis an aibítear i dtrí chuid anois!

Sibhse le chéile, abraigí i mo dhiaidh í:

a	á	bc	d	e	é	f	g
hi	í	j	l	mn	o	ó	p
rs	t	u	ú	v	x	y	z

Agus arís, abraigí uair amháin eile í!

An Guta Leathan á

Éistigí leis na focail.

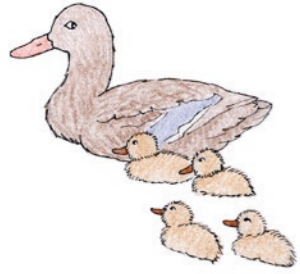
ál
ád

bád
lá

lán
lámh

cá
cág

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

ál

bád

lá

ád

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Tá ceithre éinín lachan san ál.
2. Feicim bád. Bád seoil!
3. Nach álainn an lá é!
4. Ádh mór ort! Go n-éirí an t-ád leat.

Féachaigí ar na pictiúir. Éistigí leis na focail. Abraigí i mo dhiaidh iad.

lámha

lán

cá?

cág

Ar fhoghlaim tú aon fhocal nua inniu? Má d'fhoghlaim - abair é!

An Guta Leathan á

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na habairtí i mo dhiaidh.

1. Seo iad mo lámha.

2. Cas dó an t-uisce! Tá an ghloine lán!

3. Tá na leathstocaí imithe amú. Cá bhfuil siad?

4. 'Is caróg mé,' a deir an cág. 'Cá! Cá!'

Féach ar na pictiúir. An bhfuil tú in ann cuimhneamh ar na focail?

An Guta Leathan á

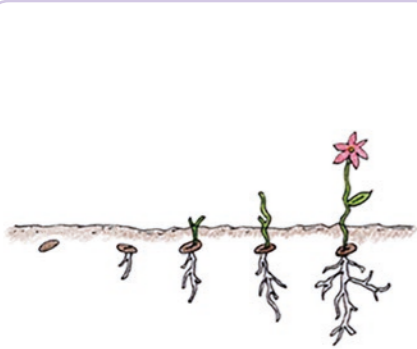
Éistigí leis na focail.

áth
ag fás

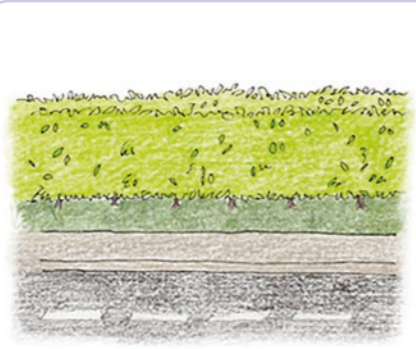
má
mág

fál
cál

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

ag fás

fál

má

Abraigí na habairtí i mo dhiaidh anois.

1. Tá na síolta ag fás.
2. Nach deas é an fál atá ag taobh an bhóthair.
3. Bíonn gach má leibhéal. Níl aon chnoc ar an má seo.

áth

cál

mág

4. Is féidir an abhainn a thrasnú ag an áth.
5. Neam! Neam! Is maith liom cál ceannann!
6. Tá neart i mág an tíogair sin.

Maith sibh!

An Guta Leathan á

Éistigí leis na focail. Níl ach fuaim amháin éagsúil sna péirí.

sála
mála

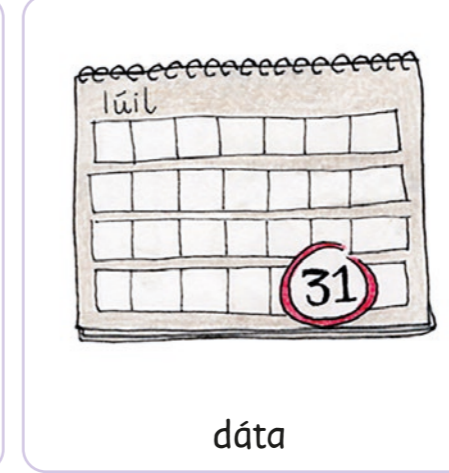
dáta
dána

fána
lána

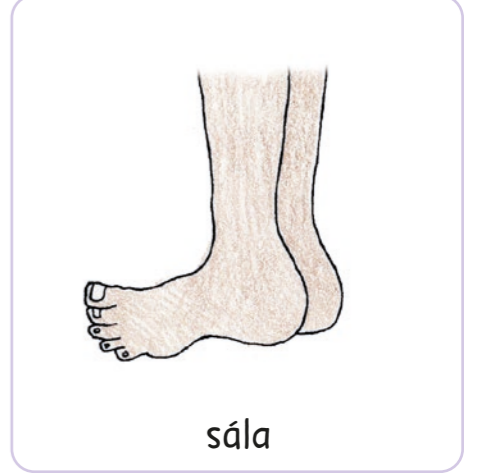
Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

mála

dáta

sála

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

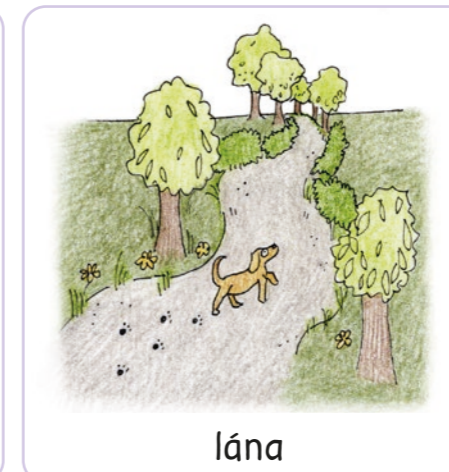
1. Seo mála lán le cál. Is cineál cabáiste é cál.
2. Cén dáta atá againn inniu?
3. Coinníonn do stocaí na sála te.

Éistigí! Abraigí na focail agus na habairtí i mo dhiaidh.

dána

lána

fána

4. Tá na gasúir sin dána!
5. Feicim madra ag siúl sa lána.
6. Húííí! Síos linn le fána!

An Guta Leathan á

Féach ar na pictiúir. Cuimhnigh ar na focail. Abair amach iad.

An Guta Leathan a

Éistigí leis na focail.

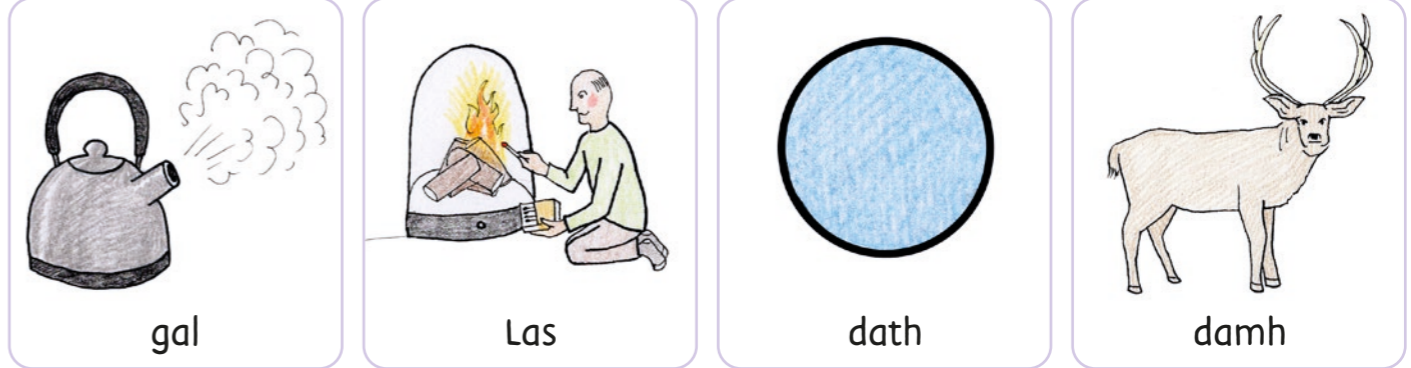
Las
lapa

dath
damh

gal
gad

madra
asal

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Bíonn gal the ag teacht as ciotal.
2. Tá sé fuar. Las Barra an tine.
3. Cén dath atá ar an gciorca?
4. Feicim damh.

Éistigí! Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus na habairtí i mo dhiaidh.

5. Féach ar an madra! Tá a lapa tinn.
6. Feicim buachaill ar an asal.
7. An gad fada é sin?

Cén abairt is deise leat?

An Guta Leathan a

Féach ar na pictiúir. Abair na focail os ard.

1. gal

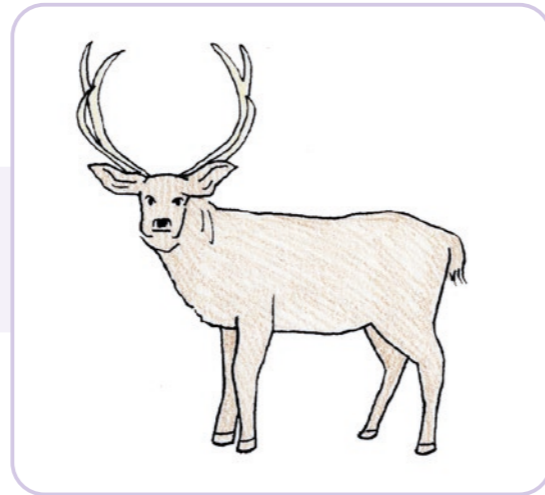
3. Las

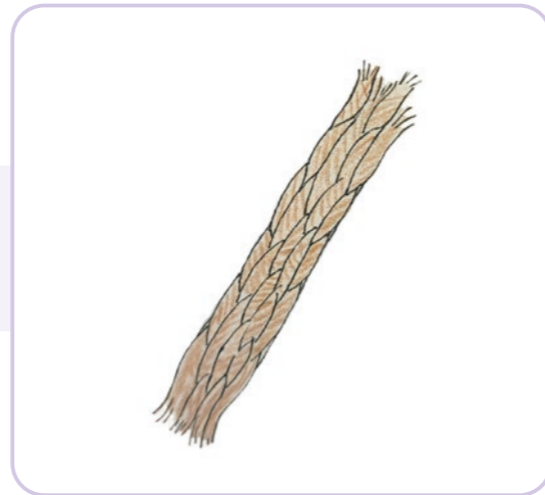
5. lapa

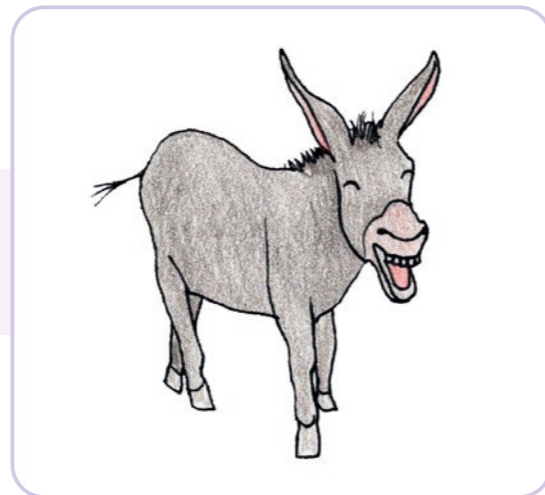
6. asal

2. damh

4. Gad

An Guta Caol í

Éistigí leis na focail.

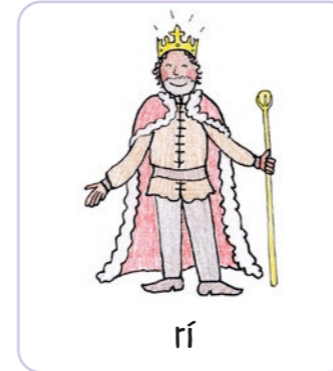
rí

Bí

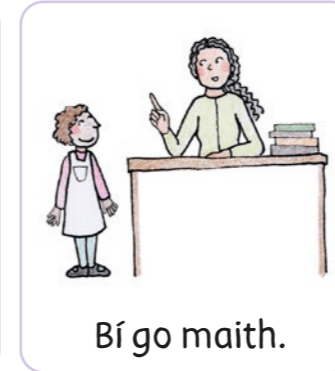
mí

tír

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

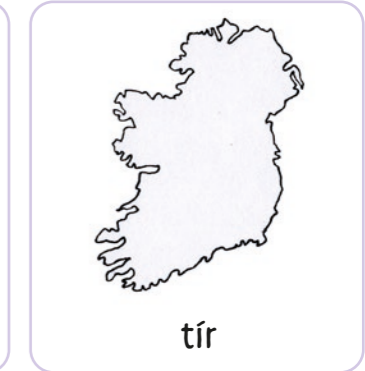
rí

Bí go maith.

mí

tír

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Is mise an rí ar an áit seo!
2. "Bí go maith!" arsa Dína le Lína.
3. Is í Feabhra an dara mí den bhliain.
4. Cén tír í seo? Éire!

Éistigí leis na focail.

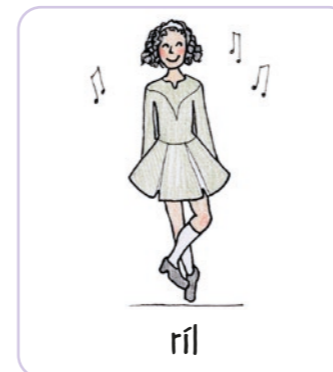
ríl

Bígí

mín

Sín

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus an abairt i mo dhiaidh.

ríl

Bígí go maith.

mín

Sín

An Guta Caol í

Féachaigí ar na pictiúir. Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Seo é an rí.

2. Seo í Síle! Is maith le Síle an rí.

Síle

3. Seo í uimhir a trí.

4. Tá an ghloine seo go deas mín.

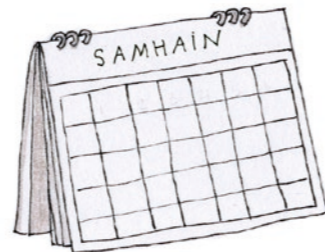

Síomha

5. Caithfidh Síomha a lámha a ní.

6. Is í seo mí na Samhna.

Cén abairt is deise leat?

An Guta Caol í

Leanfaidh consan leathan an í an uair seo

Éistigí leis na focail.

Cíor

díon

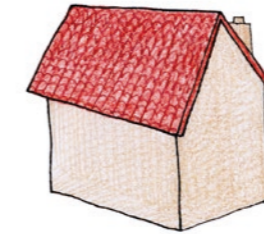
píoba

ar díol

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

Cíor

díon

píoba

ar díol

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Cíor do ghruaig leis an raca seo.
2. Tá poll sa díon. Tá an braon anuas.
3. Tá píoba an uisce briste.
4. Tá úlla ar díol sa siopa sin.

Éistigí leis an bhfrása agus leis na focail eile.

míol mór

tíogar

líomóid

níochán

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí an frása agus na focail i mo dhiaidh.

míol mór

tíogar

líomóid

níochán

Dún do shúile. An bhfuil tú in ann cuimhneamh ar aon fhocal agus do shúile dúnta? Má tá, abair é!

An Guta Caol i

Éistigí leis na focail.

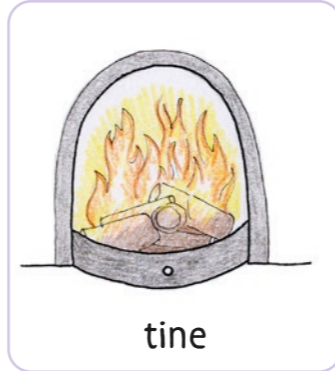
Ith

Rith

cith

tine

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

Na habairtí anois. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Ith do chuid bia!
2. Ar na marcanna ... rith!
3. Cith báistí! Rith isteach abhaile!
4. Las tú an tine.

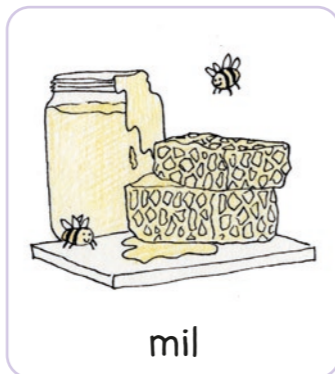
Éistigí! Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus na habairtí i mo dhiaidh.

ribe

litir

mil

ribín

5. Feicim ribe liath. Cá bhfuil mo ribín buí?
6. Ar léigh tú do litir?
7. Mmm! Is maith liom mil.

An fíor é sin? An maith leatsa mil? Is maith, nó ní maith?

An Guta Caol i

Féach ar na pictiúir. Cuimhnigh ar an méid focal agus is féidir leat a bhfuil i iontu. Abair amach iad, os ard.

An Guta Leathan ú

Éistigí leis na focail.

Dún
dúch

tús
túr

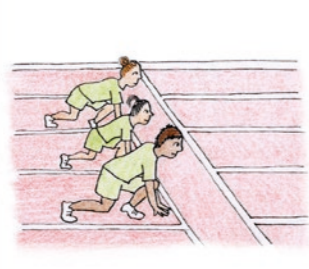
cú
cúr

rúitín
sú

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

Dún

tús

túr

rúitín

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Dún an doras!
2. Rás! Téigh ar na marcanna ag an tús.
3. Is túr ard gan doras é an cloigtheach.
4. Chas mé ar mo rúitín.

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

cú

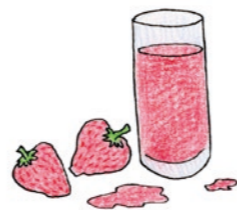
sú

dúch

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

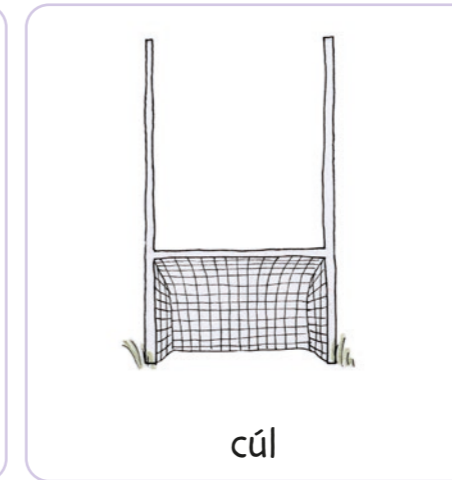
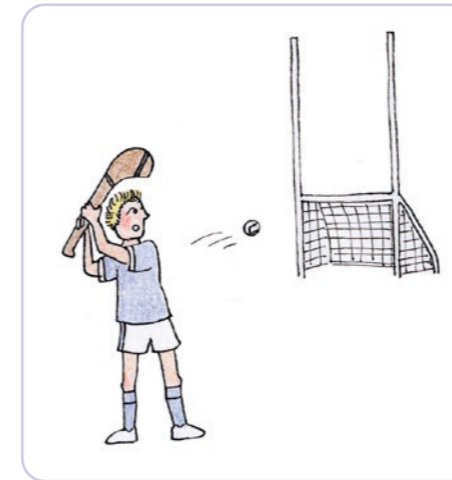
5. Bíonn cú in ann rith an-tapa ar fad.
6. Is maith liom sú. Is breá liom sú ón sú talún.
7. Seo peann duit. Tá dúch dubh ann.

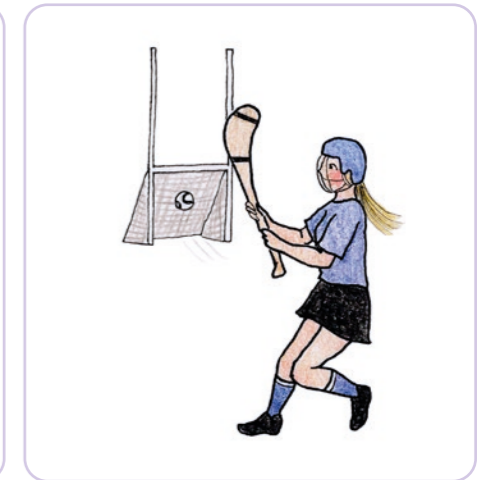
Dún do shúile. An bhfuil tú in ann cuimhneamh ar abairt nó dhó?

An Guta Leathan ú

Is focal ar leith é **cúl** – focal speisialta. Abair é: **cúl**.

cúl

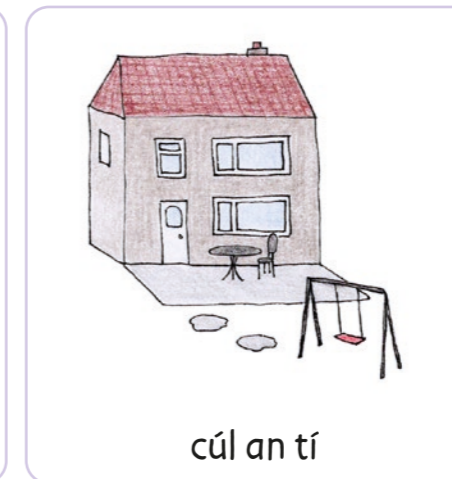
Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Cúl nó cúilín? Cá gcuirfidh sé an sliotar?
2. Scóráil sé an cúl!
3. Cén scór a bheidh aici? Cúl nó cúilín?
4. Cinnte! Beidh an cúl aici!

Abair na frásaí seo mo dhiaidh.

cúl báire

cúl an tí

Cúl an tí
Sin é an spás
taobh thiar
den teach.

5. Cá bhfuil an cúl báire? Tá sé ar an bpáirc imeartha.
6. Bím ag súgradh ar chúil an tí.

Cá mbíonn tú ag déanamh spraoi? Cá mbíonn tú ag súgradh?

An Guta Leathan ú

Éistigí leis na focail.

cúig

gúna

cúr

Úna

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

5

cúig

gúna

cúr

Úna

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Tá Úna cúig bliana inniu. Tá gúna deas uirthi.
2. Feicim cúr ar an uisce

Éistigí leis na focail.

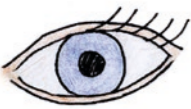
súil

tiúb

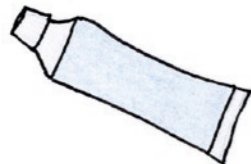
tiúba

lúil

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

súil

tiúb

tiúba

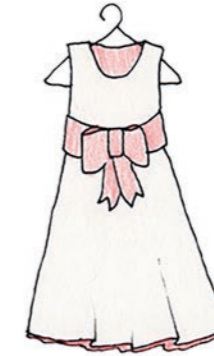
lúil

Na habairtí anois. Eistigí leo. Abraigí i mo dhiaidh iad.

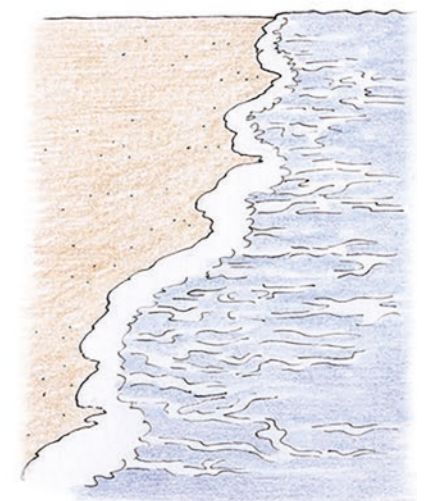
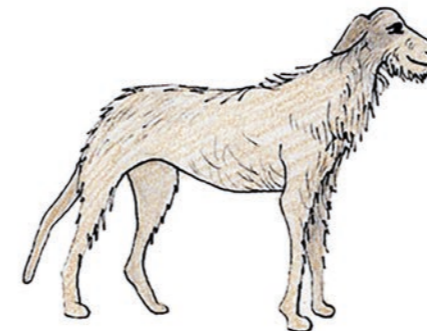
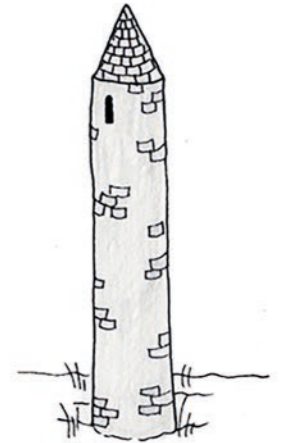
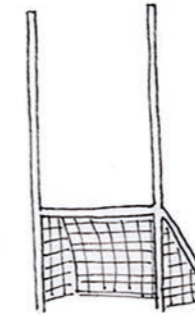
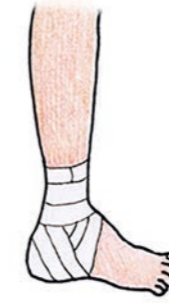
3. Súil, súil eile, a haon, a dó!
4. An gcasann tú an tiúba?
5. Is sa samhradh atá mí Iúil.

An Guta Leathan ú

Féach ar na pictiúir. Cad iad na focail a bhfuil tú in ann cuimhneamh orthu?

5

An Guta Leathan u

Éistigí leis na focail.

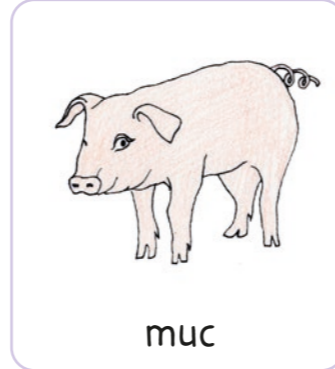
rud

ubh

dubh

muc

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Tá rud éigin sa bhosca!
2. An íosfaidh tú ubh bhruite?
3. Tá an dath sin chomh dubh le pic.
4. Tá soc ar an muc.

Éistigí leis na focail.

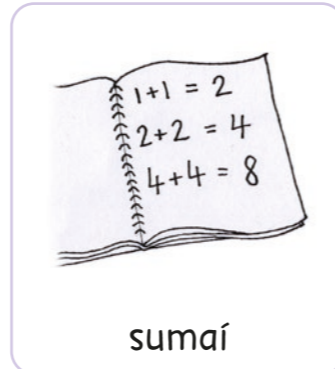
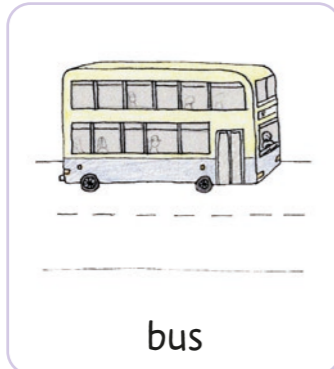
cupán

bus

guth

sumáí

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

Céard iad an dá fhocal is ansa leat?

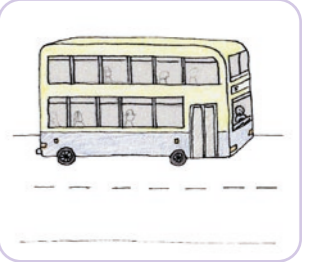
An Guta Leathan u

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

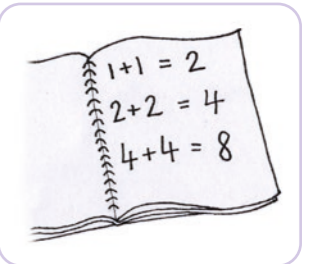
1. Is breá le Mamaí cupán tae a ól ar maidin.

2. Tagann bus chuig an scoil gach lá.

3. Tá guth álainn ag an amhránaí.

4. Déanaimid sumáí sa rang mata ar maidin.

Éistigí leis na focail agus na frásaí.

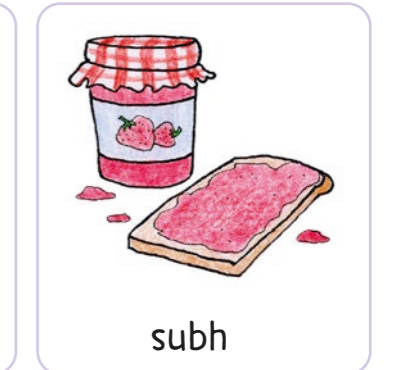
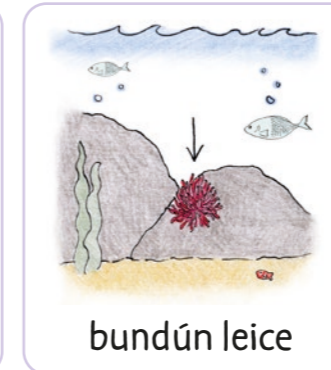
dul

bundún leice

arán tur

subh

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus na frásaí i mo dhiaidh.

Abairtí eile anois – abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Cá bhfuil na páistí ag dul? Tá na páistí ag dul ar scoil.
2. Thum mé sa bhfarrage. Chonaic mé bundún leice oscailte.
3. Bíonn arán tur gan subh air.

An Guta Leathan u

Éistigí leis na focail.

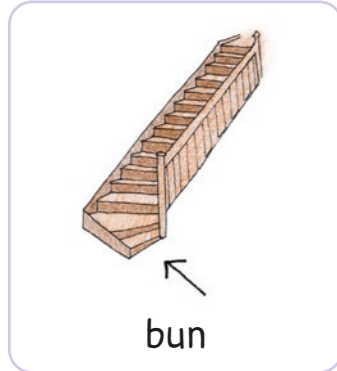
bun

pus

muga

Tum

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

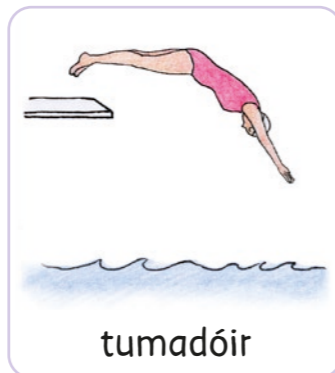
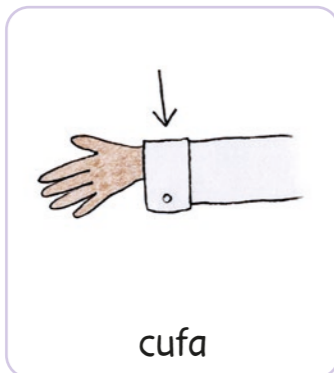
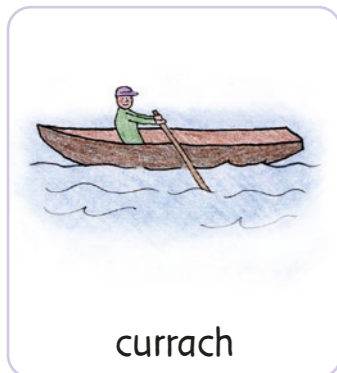
1. Níor mhaith liom titim go bun an staighre.
2. Níl an páiste sásta. Tá pus air.
3. Ar mhaith leat muga tae?
4. Tum isteach sa linn snámha!

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus an frása i mo dhiaidh.

currach

cufa

tumadóir ag tumadh

An bhfuil tusa in ann tumadh san uisce?

Cé acu de na pictiúir seo is ansa leat?

An Guta Leathan u

Féach ar na pictiúir. Céard iad na focail a bhfuil tú in ann cuimhneamh orthu?

An Guta Caol é

Éistigí leis na focail.

Cé hé ... ?

céibh

gé

séid

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

Na habairtí anois – abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Cé hé sin?
2. Seo céibh. Tagann na báid isteach ag an gcéibh.
3. Féach ar ghob na gé.
4. Séid! Múch na coinneal.

Focail nua anois – bígí ag éisteacht.

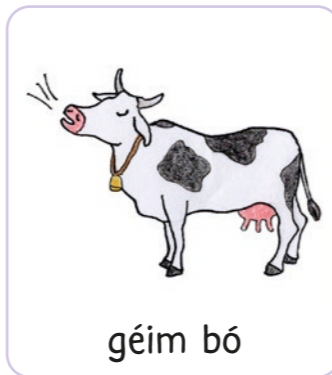
béic

céir

géim

léim

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus an frása i mo dhiaidh.

Cé acu de na focail sin is ansa leat?

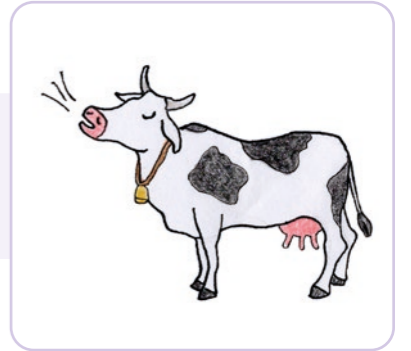
An Guta Caol é

Féachaigí ar na pictiúir. Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

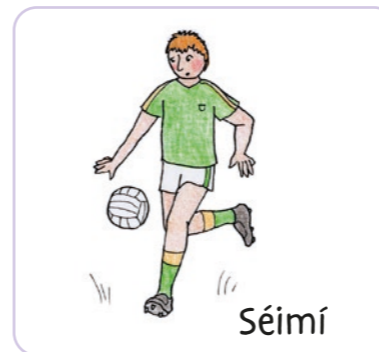
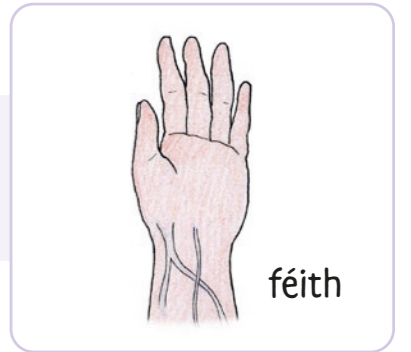
1. Bíonn an cangarú ag léim.

2. Géim bó. Sin é an glór atá ag bó.

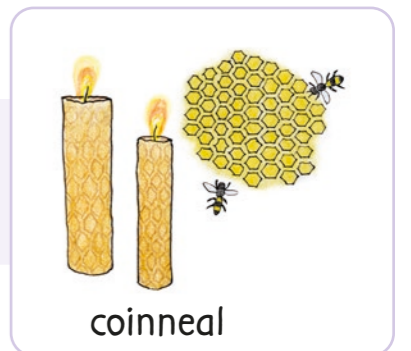
3. Lig sé béic as.

4. Is féidir féith mhór a fheiceáil i do rosta.

5. Is mise Séimí. Is féidir liom peil a imirt.

6. Is as céir a dhéantar coinneal.

An Guta Caol é

Leanann consan leathan an é an uair seo

Éistigí leis na focail.

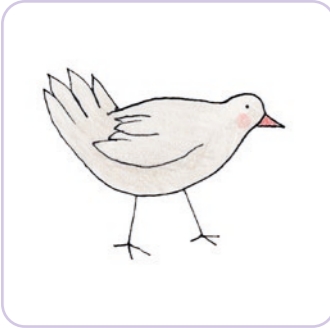
éan

éad

béal
do bhéal

néal

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus an frása i mo dhiaidh.

Féachaigí ar na pictiúir. Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Tá go leor éan in Éirinn.

2. Ní maith liom an mothú éad. Ní deas an mothú é.

3. Oscail do bhéal. Abair AAAA!

4. Feicim néal sa spéir.

Fíor nó bréagach? Níl go leor éan in Éirinn. ... Bréagach!

An Guta Caol e

Éistigí leis na focail.

te

le

peil

leite

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

te

le chéile

peil

leite

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Lá te atá ann.
2. Tá na páistí ag spraoi le chéile.
3. Is maith liom peil a imirt tar éis na scoile.
4. An itheann tú leite?

Éistigí leis na focail seo anois.

deich

de

le

eite

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus na frásaí i mo dhiaidh.

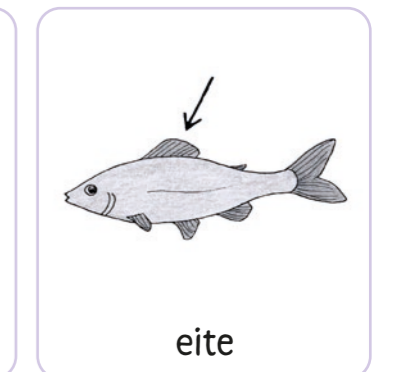
deich

píosa de

le Mamaí

eite

Focal eile ar sciathán is ea eite. Bíonn eite ar iasc agus bíonn eite ar éan. Is as eite a thagann an focal eitleán.

An Guta Caol e

Féachaigí ar na pictiúir. Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Tá an cupán tae sin te!

2. Is maith liom siúl ar scoil le mo mhamaí.

3. Cé acu is fearr leat peil nó iománaíocht?

4. A sé móide a ceathair sin a deich.

10

5. Tabhair píosa de do sheacláid dom más é do thoil é.

6. An itheann tú leite ar maidin?

An imríonn sibhse peil nó camógaíocht, a chailíní? Imríonn, nó ní imríonn?

An Guta Leathan ó

Éistigí leis na focail agus na frásaí.

ól
óg

ag dó
dó

bó
an bhó

mór
an-mhór

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus an frása i mo dhiaidh.

ól

ag dó

fia óg

dó

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Is ag ól uisce atá an cailín.
2. Tá an tine ag dó an tí.
3. Feicim fia óg ag léim.
4. Thug Mamaí Éan péist dó.

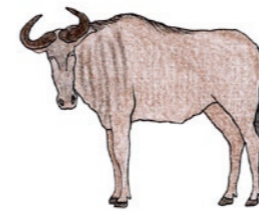
Frásaí agus focal anois – éistigí leo.

gnú mór

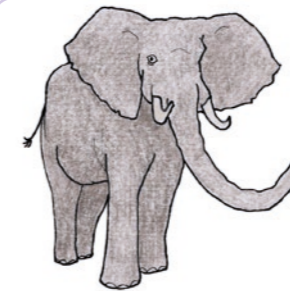
an-mhór

bó
an bhó

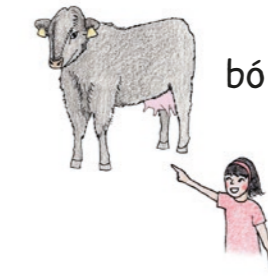
Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na frásaí agus an abairt bheag i mo dhiaidh.

gnú mór

an-mhór

bó

Feicim an bhó.

An Guta Leathan ó

Féachaigí ar na pictiúir. Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

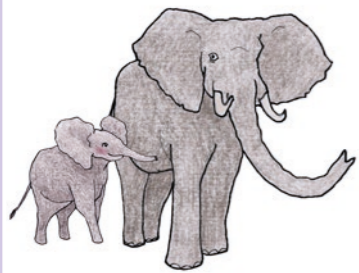
1. Tá an teach trí thine! Tá sé ag dó!

2. Tá sicín sa nead. Thug Mamaí Éan péist dó.

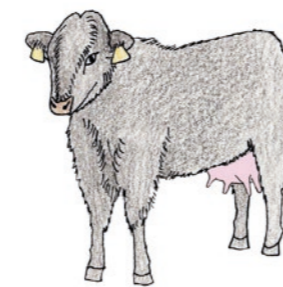
3. Tá an cailín ag ól an uisce.

4. Oisín atá anseo. Sin fia óg.

5. Bíonn eilifintí fásta mór.
Bíonn siad an-mhór.

6. Feicim bó. An bhfeiceann tú an bhó?

Siollaí anois – éist agus comhair.

Cé mhéad siolla atá sa bhfocal **eilifintí**? Ceithre shiolla! Eilifintí.

An Guta Leathan o

Éistigí leis na focail agus an frása.

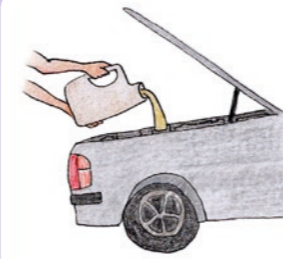
ola

loch

bog
pluid bhog

gob

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus an frása i mo dhiaidh.

ola

loch

pluid bhog

gob

Na habairtí anois – abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Cuir ola sa charr.
2. Feicim ealaí ag snámh ar an loch.
3. Tá pluid álainn bhog ar an naíonán.
4. Tá gob mór láidir ar an éan sin.

Dúnaigí na súile agus éistigí leis na focail nua seo anois.

bos

poc

nod

lon dubh

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na frásaí agus an focal i mo dhiaidh.

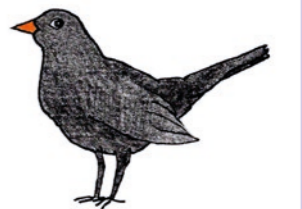
bualadh bos

poc fada

nod

lon dubh

An Guta Leathan o

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na habairtí i mo dhiaidh.

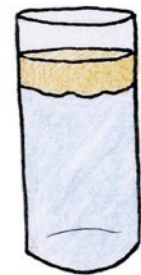
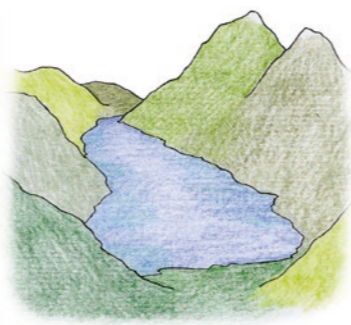
1. Cad é an freagra? Tabhair nod dom!

2. Bíonn gob buí ar an lon dubh.

3. Bualadh bos don bhuachaill! Rinne sé an poc fada.

4. Is álainn an loch é sin.

5. Ní mheascann uisce agus ola lena chéile.
Téann an ola go barr an uisce.

6. Cas dó an sconna .

sconna

Cé acu de na habairtí sin is deise leat?

An Défhoghar ia

Éistigí leis na focail.

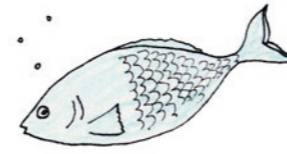
iasc

iall
iallacha

Dia

fia

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

iasc

iall /iallacha

Dia

fia

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Feicim iasc ag snámh san uisce.
2. Ceangail an iall ar do bhróg.
3. Dia leat! Rinne tú an-obair.
4. Seo í an mhamaí fia, an eilit.

Éistigí leis na focail seo anois.

fiacail

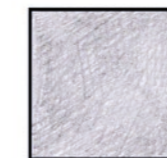
liath

pian

tiara

fiacail

liath

pian

tiara

Dún do shúile. Abair trí fhocal a bhfuil ia iontu.

An Défhoghar ia

Éistigí leis an bhfrása agus leis na focail.

ag iascach

ciarsúr

ciaróg

diallait

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí an frása agus na focail i mo dhiaidh.

ag iascach

ciarsúr

ciaróg

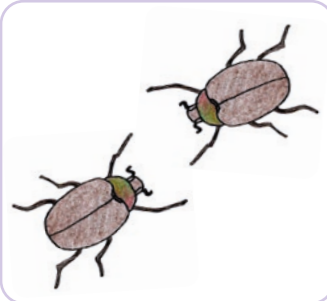
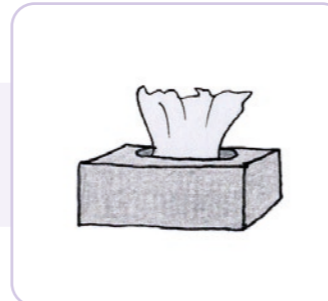
diallait

Féachaigí ar na pictiúir. Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Is maith liom dul ag iascach le Deaide.

2. Glanaim mo shrón le ciasúr.

3. Aithníonn ciaróg ciaróg eile.

4. Tá diallait dheas ar mo rothar.

Abair ceann amháin de na habairtí anois.

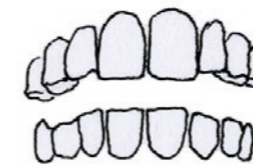
An Défhoghar ia

Éistigí leis na habairtí agus sibh ag féachaint ar na pictiúir. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Tá fiacail ag cur as dom. Tá pian inti. Rachaidh mé go dtí an fiaclóir.

2. 'Ná bí ag ithe bia atá lán le siúcra,' a deir an fiaclóir.

3. Tá siúcra go dona ag na fiacla.

4. Beidh bia againn sa bhialann.

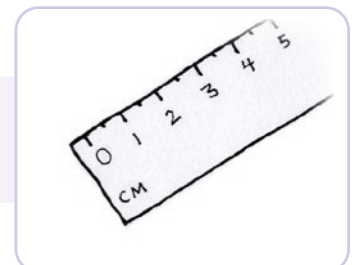
5. Tá sicín ar an mhias seo. Arbh fhearr libh biatas?

6. Is mise aintín Mia. Seo é Liam mo nia.

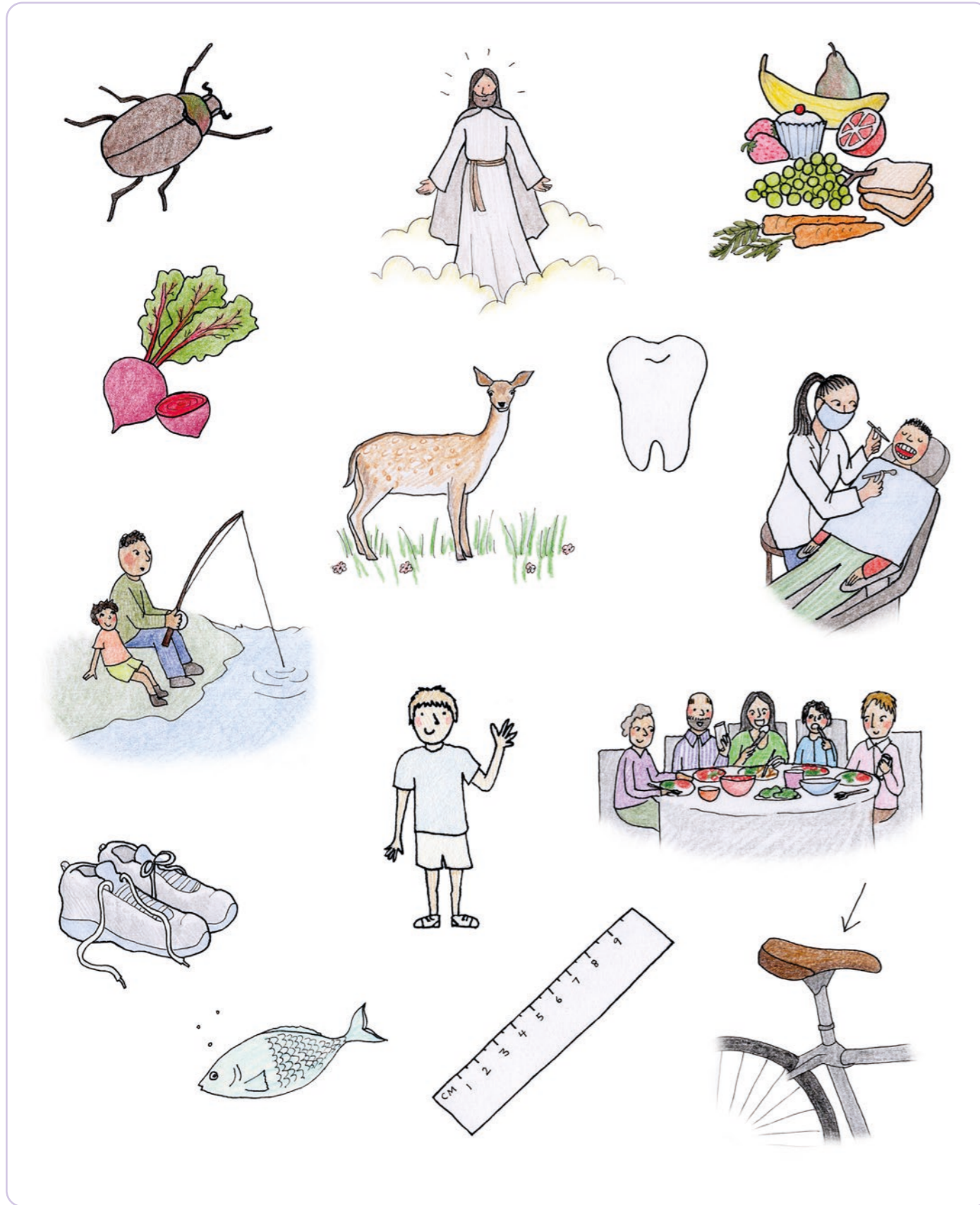
7. Seo rialóir.

8. Seo rialóir eile. Taispeáin nialas dom.

An Défhoghar ia

Féach ar na pictiúir. An bhfuil tú in ann cuimhneamh ar na focail?

An Défhoghar ua

Éistigí leis na focail.

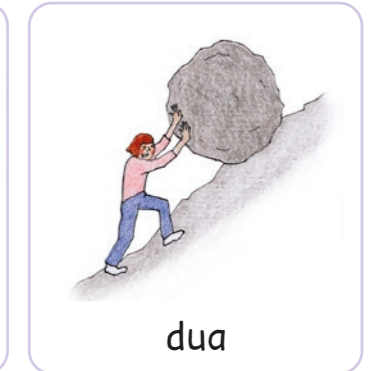
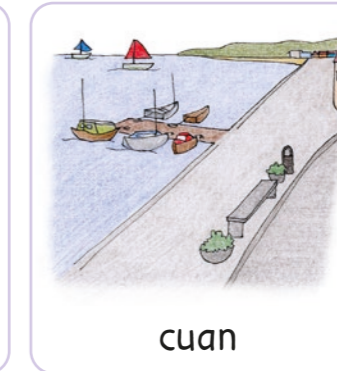
uan

bua

cuan

dua

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Cloisim uan ag méileach.
2. Tá an bua ag Ian! Rith sé an-tapa. Fuair sé an chéad áit!
3. Is áit mhaith é cuan chun foscadh a thabhairt do na báid.
4. Is le dua atá an fear ag rolladh an bholláin suas an cnoc.

An focal luath anois:

luath

Éistigí leis na habairtí agus sibh ag féachaint ar an bpictiúr.

1. Tá sé luath sa lá. Tá an ghrian ag éirí.
2. Tá suan ar an gcailín. Tá sé ró-luath le dúiseacht.

Abair an frása seo agus an abairt i mo dhiaidh anois.

go luath

3. Tíocfaidh an bus go luath.

An Défhoghar ua

Éistigí leis na focail agus leis an bhfrása.

cuach

bruach
ar bhruach

crua

buatais

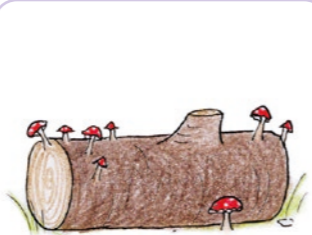
Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

cuach

bruach

crua

buatais/buataisí

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Cloisim cuach ag gairm! 'Cucú! Cucú!'
2. Is maith liom campáil ar bhruach na habhann.
3. Bíonn adhmaid crua, ach bíonn muisiriúin bog.
4. Cá bhfuil mo bhuatais eile?

Cuir ort na buataisí seo.

Focal nua: fuath

1. Is fuath le Nuala scipeáil.

2. Is fuath le Buach dornálaíocht.

An Défhoghar ua

Éistigí leis na focail.

dualas

pluais

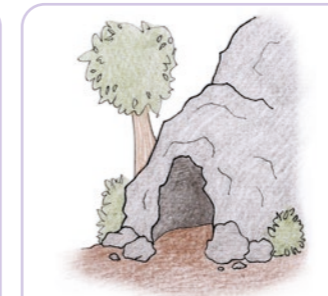
slua

scuaine

Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

dualas

pluais

slua

scuaine

Na habairtí anois – abraigí iad agus sibh ag féachaint ar na pictiúir. Mise i dtosach:

1. Thug siad póg dá chéile faoin dualas.
2. Is pluais dhorcha í seo!
3. Feicim slua mór.
4. Tá cúigear fós sa scuaine.

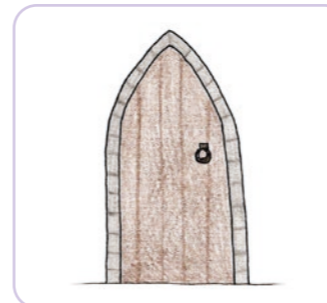

Focal nua: stua

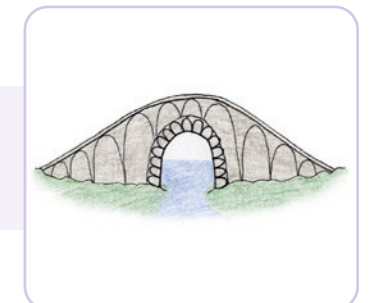
1. Tá cuar deas ar stua an droichid sin.

2. Feicim bior ar stua an dorais seo.

3. Feicim stua mór amháin agus stuanna beaga. Comhair iad!

Pioc na trí fhocal is ansa leat a bhfuil ua iontu. Abair iad.

An Séimhiú

mo + m = mo mh

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

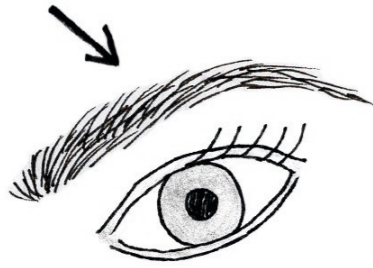
madra

mo mhadra

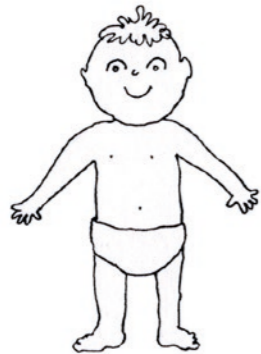
mala

mo mhalaí

mac

mo mhac

Mamó

mo mhamó

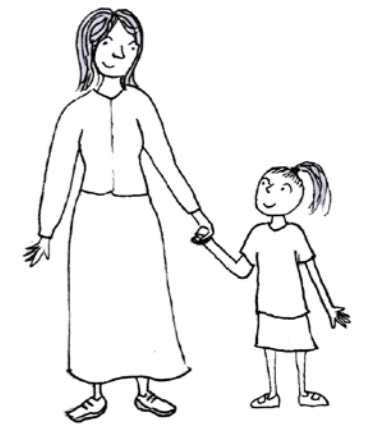
mo + m = mo mh

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

máthair

mo mháthair

mág

mo mhág

mapa

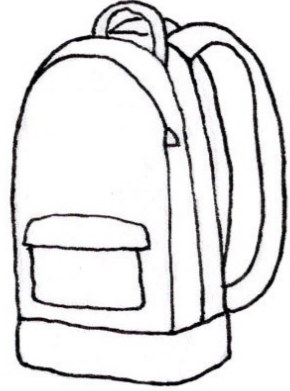
mo mhapa

mo + m = mo mh

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

mála

mo mhála

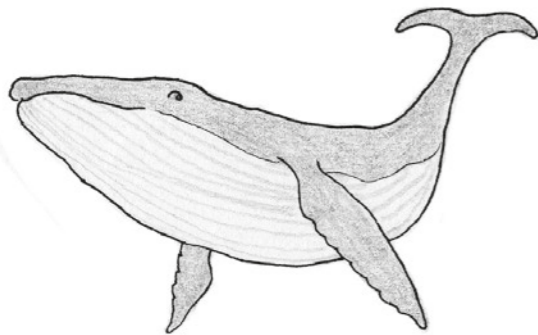
máta

mo mháta

míol mór

mo mhíol mór

mo + m = mo mh

Féach ar na pictiúir. Abair na habairtí i mo dhiaidh.

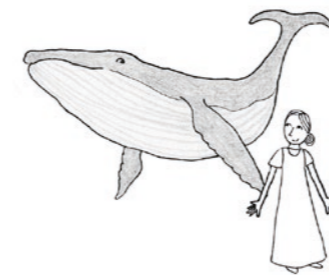
1. Is duine deas í mo mhamó.

2. Tugaim bia do mo mhadra gach lá.

3. Seo é mo mhac.

4. Tá mo mhála scoile agam.

5. Feicim mo mhíol mór ag snámh go minic.

mo + b = mo bh

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

bád

mo bhád

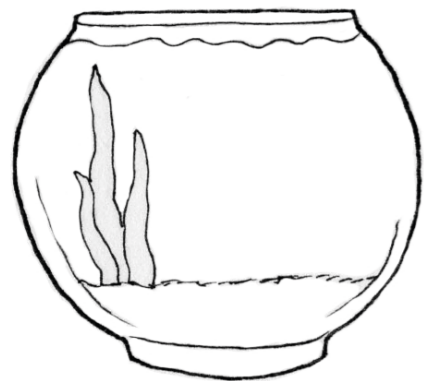
bábóg

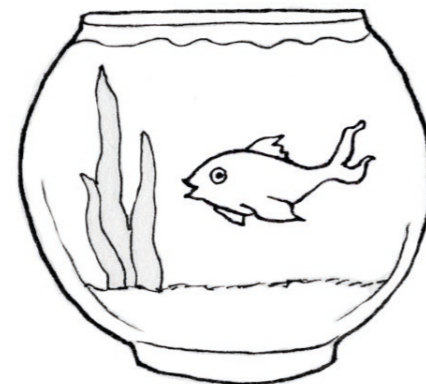
mo bhábóg

babhla

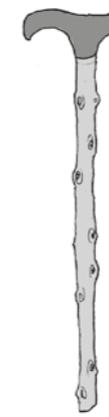
mo bhabhla

mo + b = mo bh

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

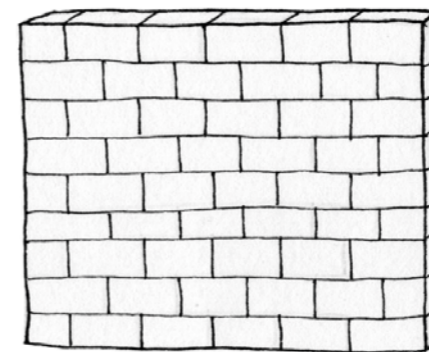
bata

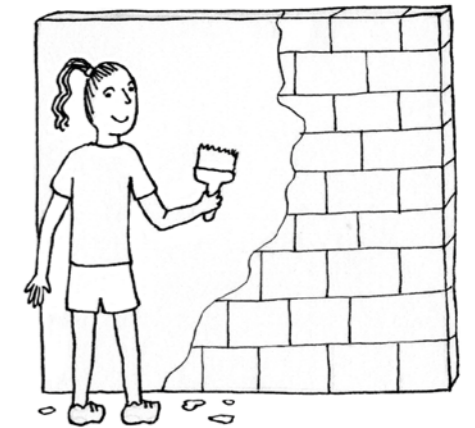
mo bhata

balla

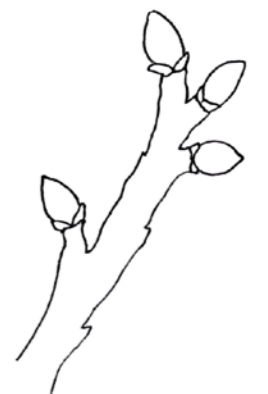
mo bhalla

bachlóg

mo bhachlóga

mo + b = mo bh

Féach ar na pictiúir. Abair na habairtí i mo dhiaidh.

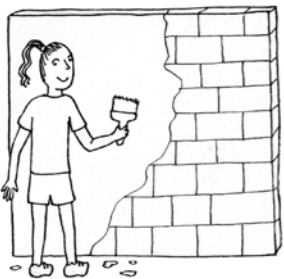
1. Is maith liom mo bhád.

2. Seo í mo bhábóg.

3. Seo é mo bhabhla.

4. Siúlaim le mo bhata bán, mar tá mé dall.

5. Tá mé ag péinteáil mo bhalla.

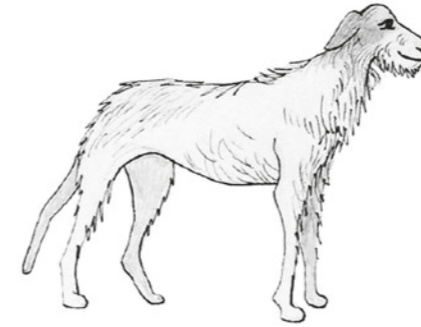
6. Duilleoga óga atá istigh i mo bhachlóga.

mo + c = mo ch

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

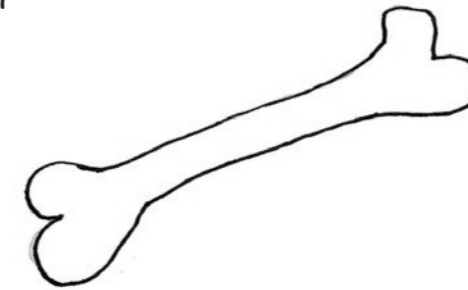
cú

mo chú

cnámh

mo chnámh

cró madra

mo chró

croí

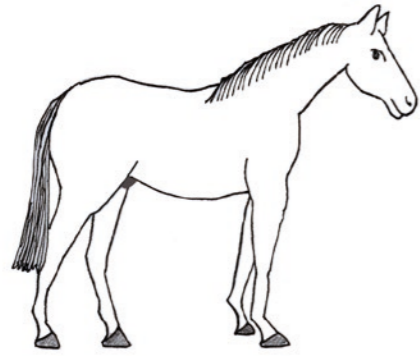
mo chroí

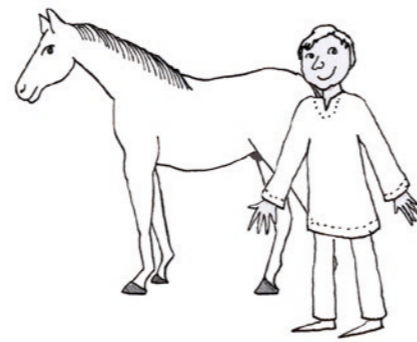
mo + c = mo ch

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

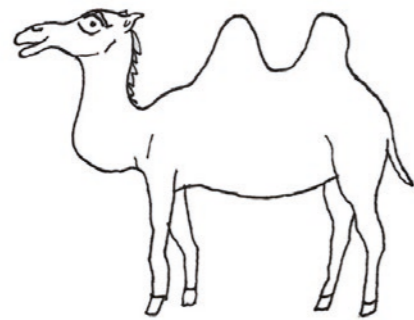
capall

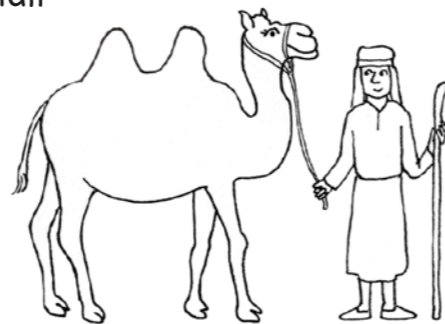
mo chapall

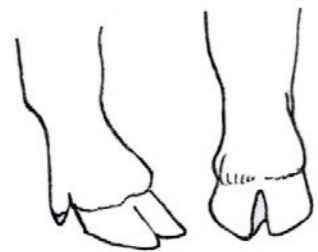
camall

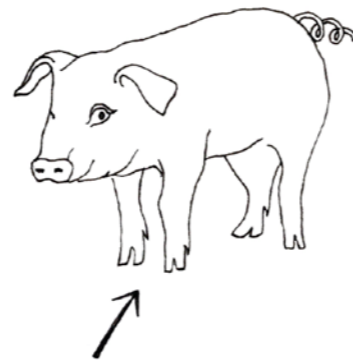
mo chamall

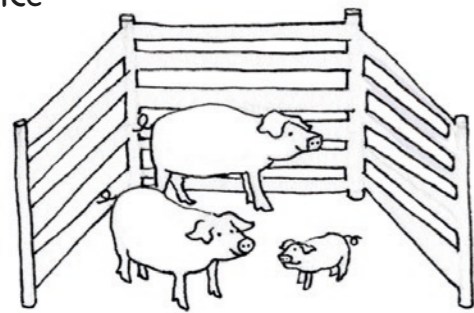
crúibíní

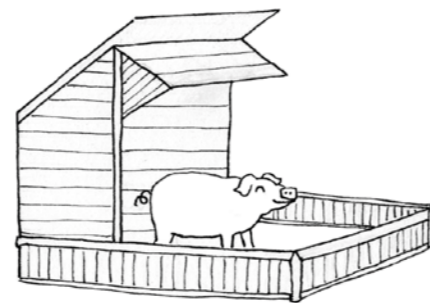
mo chrúibíní

cró muice

mo chró

mo + c = mo ch

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

cúpla

mo chúpla

cliabhán

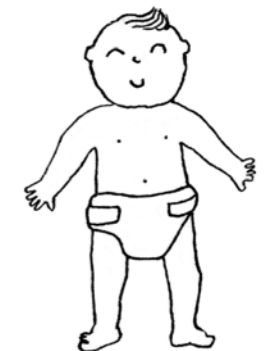
mo chliabhán

clúidín

mo chlúidín

cúigear

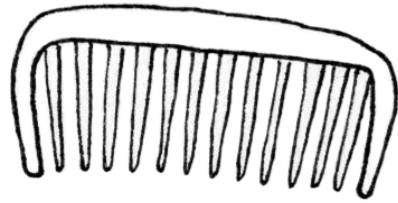
mo chúigear

mo + c = mo ch

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

cíor

mo chíor

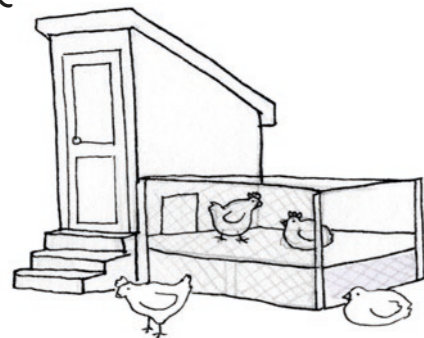
círín

mo chírín

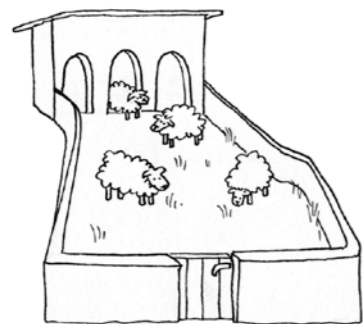
cró na gcearc

mo chró

cró caorach

mo chró

mo + c = mo ch

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

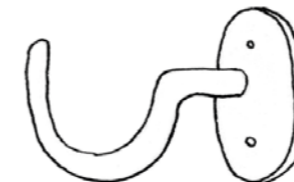
cúirt

mo chúirt

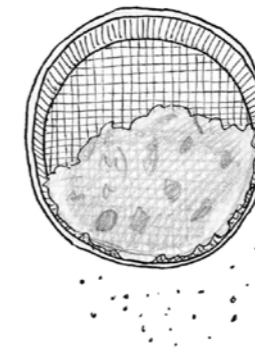
crúca

mo chrúca

criathar

mo chriathar

cóisir

mo chóisir

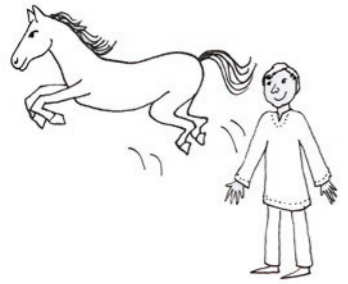
mo + c = mo ch dhá + c = dhá ch ar + c = ar ch

Féach ar na pictiúir. Abair na habairtí i mo dhiaidh.

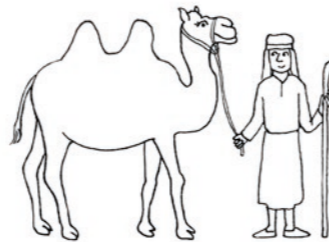
1. Tá cnámh ag mo chú.

2. Tá mo chúpla an-mhaith ag léamh.

3. Imíonn mo chapall ar cosa in airde.

4. Tá dhá chruit ar mo chamall.

5. Crochaim mo chóta ar chrúca.

6. Beidh cáca agam ag mo chóisir.

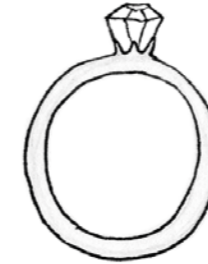

mo + f = m'fh

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

Seo uaschamóg '.

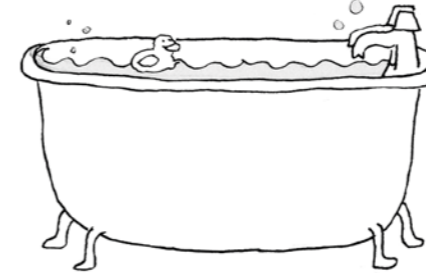
fáinne

m'fháinne

folcadán

m'fholcadán

fear sneachta

m'fhear sneachta

fidil

agus bogha

m'fhidil

mo + f = m'fh

Féach ar na pictiúir. Abair na habairtí i mo dhiaidh.

1. Is gleacaí mé, ach ní bhíonn m'fháinne orm agus mé ag obair ar na fáinní.

2. Níonn mé mé féin i m'fholcadán.

3. Is é seo m'fhear sneachta.

Agus is é seo m'fhear sneachtasa!

4. Is maith liom ceol a sheinm ar m'fhidil.

5. 'Seo é m'fhásach', a deir an camall.

6. 'Féach ar m'fhabhraí', a deir an mainicín.

mo + d [+ guta leathan] = mo dh

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

dragan

mo dhragan

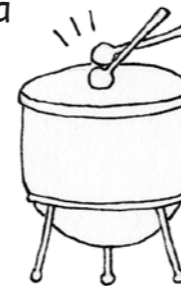
dufair

mo dhufair

druma

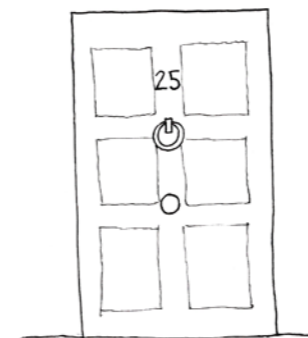
drumaí

mo dhruma

doras

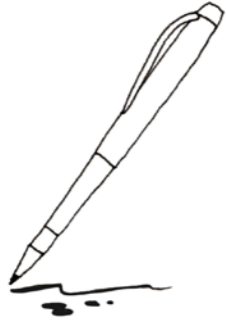
mo dhoras

mo + d [+ guta leathan] = mo dh

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

dúch

mo dhúch

dual

mo dhuala

draíodóir

mo dhraíodóir

draid

mo dhraid

mo + d [+ guta leathan] = mo dh

Féach ar na pictiúir. Abair na habairtí i mo dhiaidh.

1. 'Bím ag marcaíocht ar mo dhragan,' a deir an buachaill.

2. 'Is í seo mo dhufair,' a deir an tíogar.

3. 'Seo iad mo dhrumaí,' a deir an cailín.

4. 'D'oscail mé mo dhoras,' a deir an buachaill.

5. 'Tá dath dubh ar mo dhuala catacha!' a deir an cailín.

6. 'Rinne mo dhraíodóir frog díom,' a deir an frog.

7. 'Cá bhfuil mo dhúch dubh?' a deir an manach.

8. 'Cá bhfuil mo dhraid íochtair?' a deir Deaideo.

A Mhúinteoirí!

Is fiú a rá leis na daltaí go mbíonn fuaim eile ag **d séimhithe** nuair a thagann guta caol ina dhiaidh!

Sin nuair a thagann **i, í, e, é** nó **ia** na dhiaidh an **dh**, an **dé héis**.

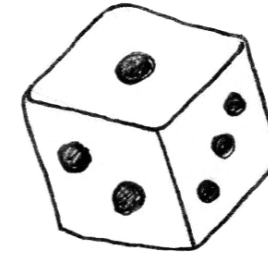
Má leanann guta caol an **dh** (**dé héis** nó **d séimhithe**), deirtear '**yí, yi, yia, ye, nó yé**': mar shampla **mo dhísle, mo dhiúilicíní, mo dhiallait, mo dhealbh, mo dhéada**.

Cleachtar sin ar feadh lá nó dhó.

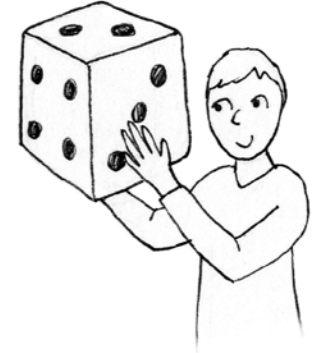
mo + d [+ guta caol] = mo dh

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

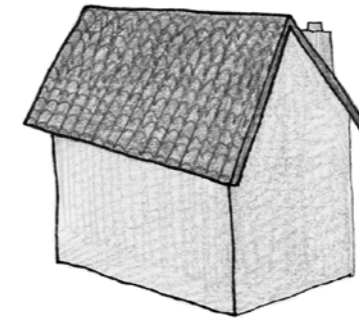
dísle

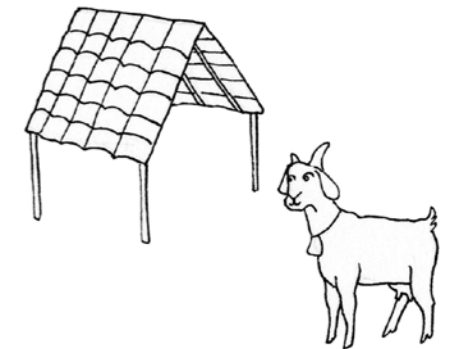
mo dhísle

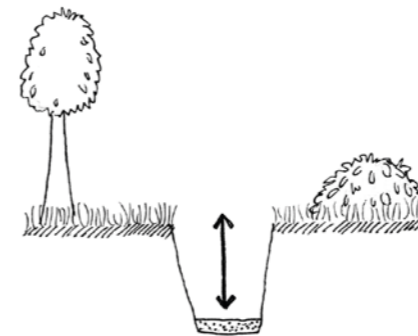
díon

mo dhíon

díog

mo dhíog

diúilicín

diúilicíní

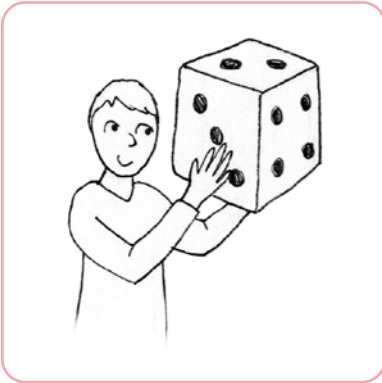

mo dhiúilicíní

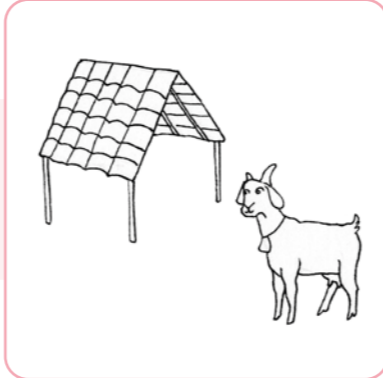
mo + d [+ guta caol] = mo dh

Féach ar na pictiúir. Abair na habairtí i mo dhiaidh.

1. 'Ba mhaith liom mo dhísle a chaitheamh anois!'
a deir an fear beag.

2. 'Beidh dídean agam faoi dhíon mo thí,'
a deir an gabhar.

3. 'Beidh foscadh ag do rothar faoi dhíon an gharáiste,'
a deir Daidí.

4. 'Is gearr go mbeidh mo dhíog glanta agam,' a deir an fear.
'Gabhfaidh an bháisteach isteach inti ansin.'

5. 'Is le fonn a ithim mo dhiúilicíní,' a deir Diarmaid.
'Tá siad blasta. An-bhlasta.'

mo + g = mo gh

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

gás

mo ghás

gála gaoithe

mo ghála

gé góislín

mo ghóislíní

gúna

mo ghúna

mo + g = mo gh

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

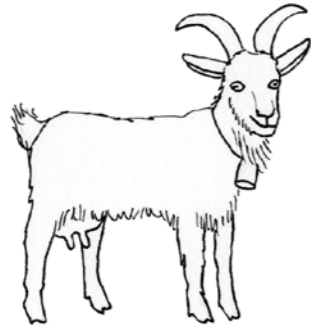
géag

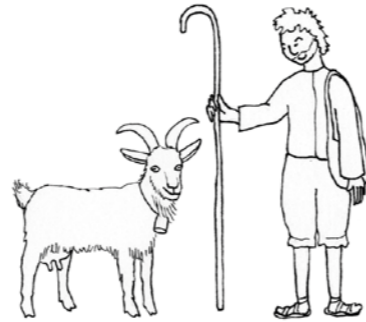
mo ghéaga

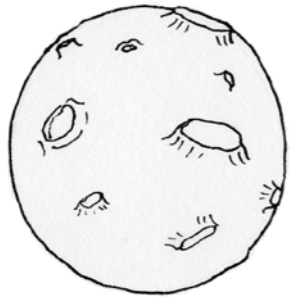
gabhar

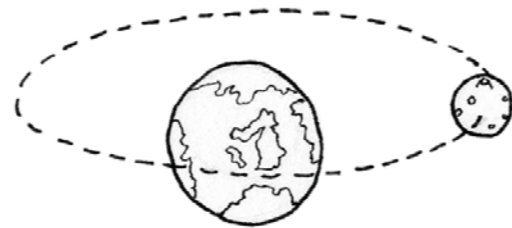
mo ghabhar

gealach

mo ghealach

gaineamhlach

mo ghaineamhlach

mo + g = mo gh

Féach ar na pictiúir. Abair na habairtí i mo dhiaidh.

1. Is é mo ghála a chuireann na duilleoga ag damhsa san aer.

2. 'Cá bhfuil mo ghóislín eile?' a deir an ghé.

3. 'Is maith liom mo ghúna,' a deir an cailín beag.

4. 'Bhris an gála mo ghéag,' a deir an crann.

5. 'Bíonn mo ghéagasa lom sa gheimhreadh,' a deir crann eile.

6. 'Leanann mo ghabhar mé i gcónaí,' a deir an t-aoire.

7. 'Bím i bhfithis an domhain,' a deir an ghealach.

8. 'Is breá liom mo ghaineamhlach,' a deir an camall.

9. Tá mo ghaothsa níos láidre ná do ghaothsa!

An Séimhiú: mo + t = mo th

Scríobh an 't', ach ná habair é má bhíonn 'h' ina dhiaidh.

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

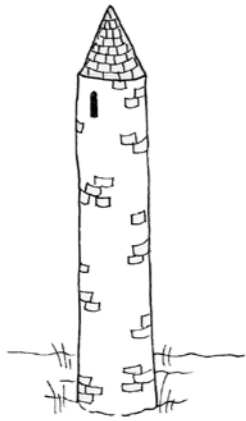
tír

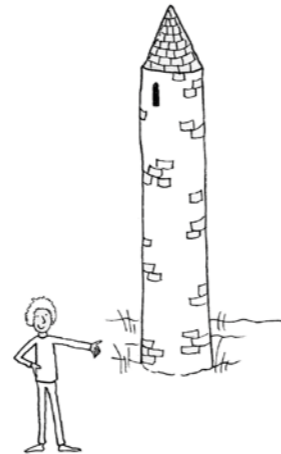
mo thír

túr

mo thúr

trumpa

mo thrumpa

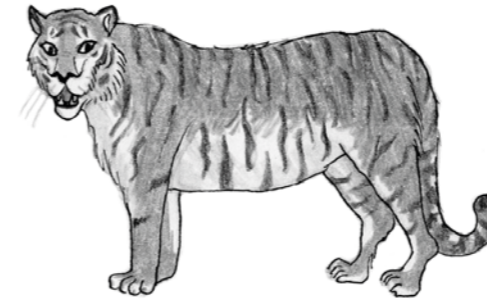

An Séimhiú: mo + t = mo th

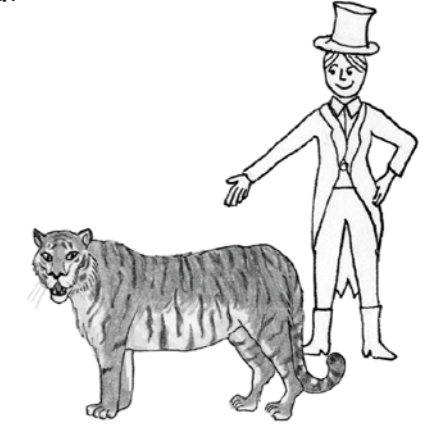
Scríobh an 't', ach ná habair é má bhíonn 'h' ina dhiaidh.

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

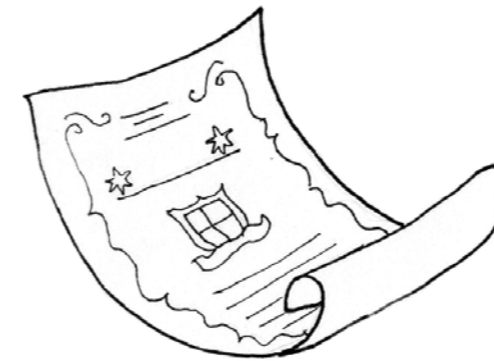
tíogar

mo thíogar

teastas

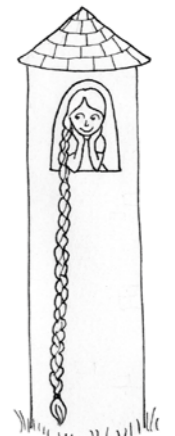
mo theastas

trilseán

mo thrilseán

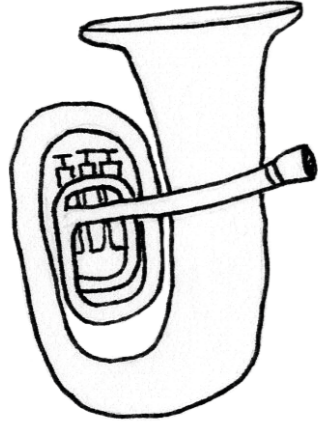

An Séimhiú: mo + t = mo th

Scríobh an 't', ach ná habair é má bhíonn 'h' ina dhiaidh.

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

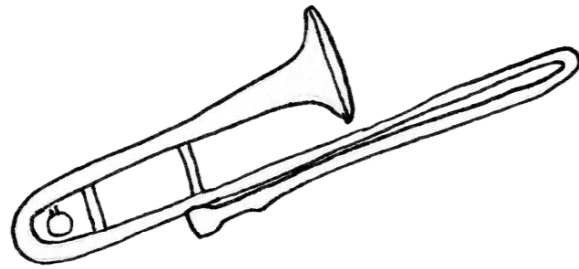
tiúba

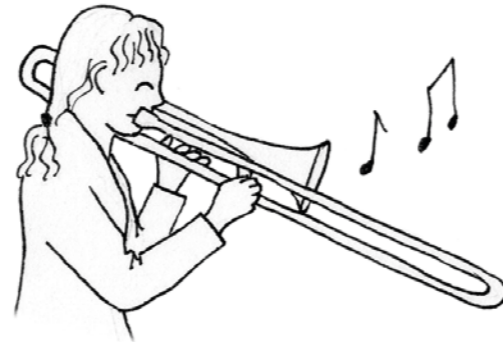
mo thiúba

trombón

mo thrombón

troimpéad

mo throimpéad

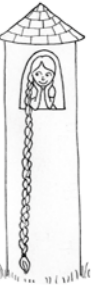
mo th... agus do th...

Féach ar na pictiúir. Abair na habairtí i mo dhiaidh.

1. Is í Éire mo thír.

2. Nach fada é mo thrilseán!

3. Nach ard é mo thúr!

4. Is maith liom ceol mo thrumpa.

5. Is é seo mo thíogar.

6. Seinn tusa do thrombón

agus seinnfidh mise mo throimpéad.

mo + s = mo sh

Scríobh an 's', ach ná habair é má bhíonn 'h' ina dhiaidh.

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

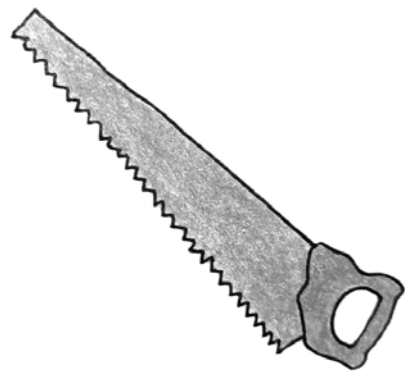
sála

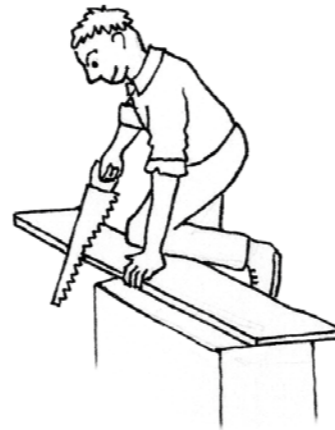
mo shála

sábh

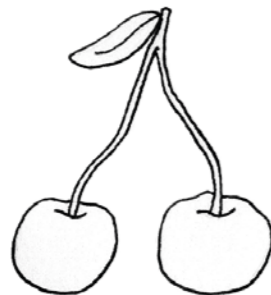
mo shábh

silín

silíní

mo shilíní

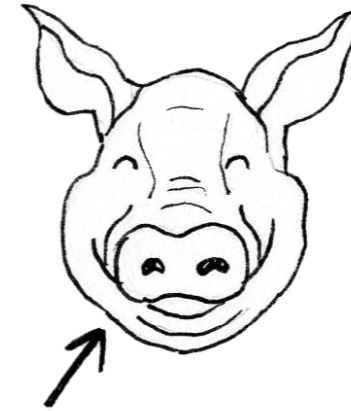

mo + s = mo sh

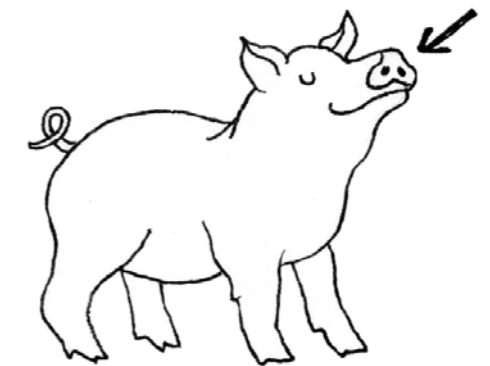
Scríobh an 's', ach ná habair é má bhíonn 'h' ina dhiaidh.

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

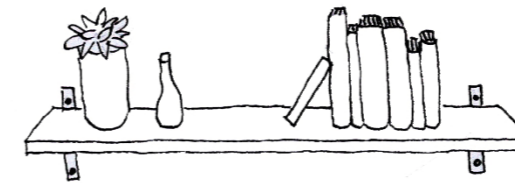
soc

mo shoc

seilf

mo sheilf

seol

seolta

mo sheolta

mo + s = mo sh

Scríobh an 's', ach ná habair é má bhíonn 'h' ina dhiaidh.

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

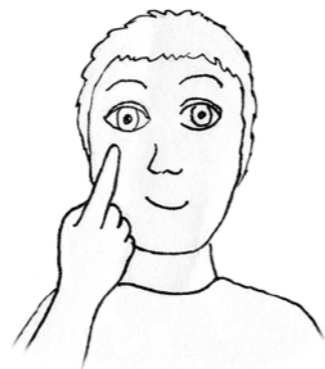
súil

súile

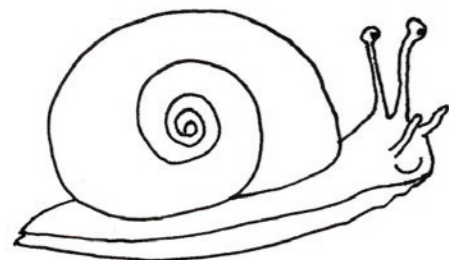

an tsúil dheis

mo shúil

seilide

mo sheilide

suíochán

mo shuíochán

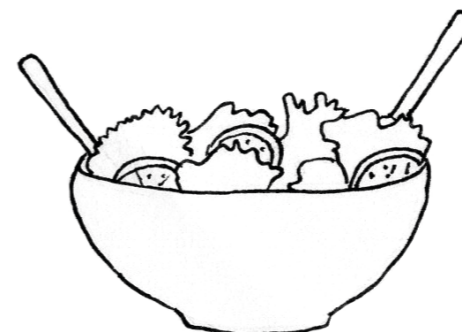

mo + s = mo sh

Scríobh an 's', ach ná habair é má bhíonn 'h' ina dhiaidh.

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

sailéad

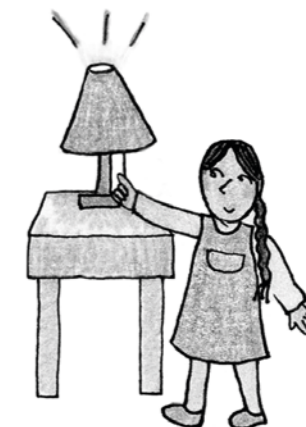
mo shailéad

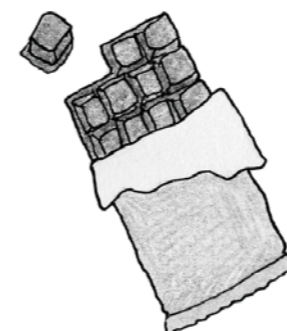
solas

mo sholas

seacláid

mmmm! mo sheacláid

mo + s = mo sh

Féach ar na pictiúir. Abair na habairtí i mo dhiaidh.

1. Tá dath glas ar mo shúile.

2. Is maith liom a bheith ag marcaíocht ar mo sheilide.

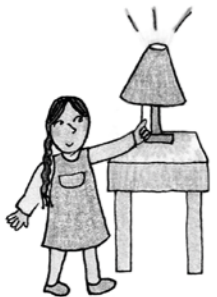
3. Suím isteach i mo shuíochán ard sa charr.

4. Ithim sailéad gach lá.
Is maith liom trátaí i mo shailéad.

tráta

trátaí

5. Is é seo mo sholas!

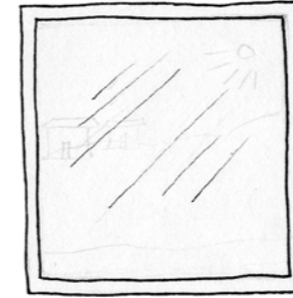
6. Ithim mo sheacláid le fonn!
Bíonn dúil mhór agam inti!

mo + p = mo ph

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

pána gloine

mo phána gloine

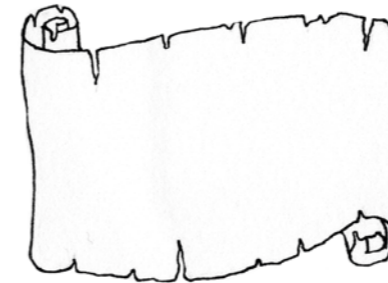
púca

mo phúca

pár

mo phár

pálás

mo phálás

mo + p = mo ph

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

píolóta

mo phíolóta

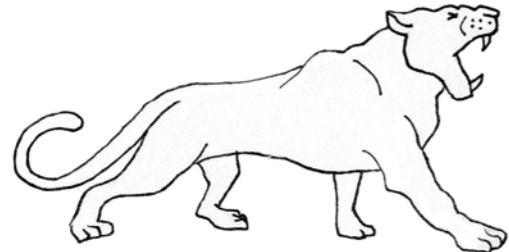
pápa

mo phápa

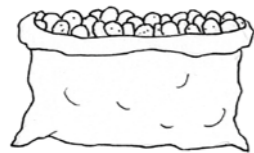
púma

mo phúma

póirín (práta beag)

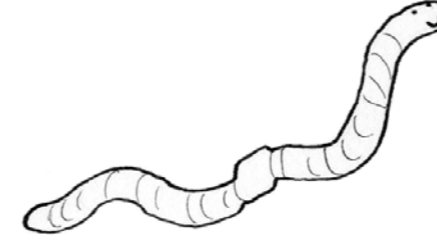
mo phóiríní

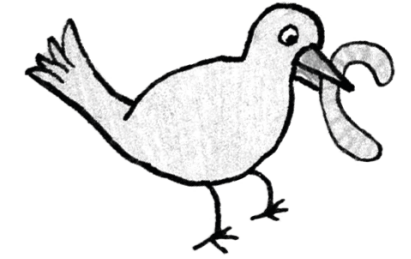
mo + p = mo ph

Féach ar na pictiúir. Abair an focal agus an frása i mo dhiaidh.

péist

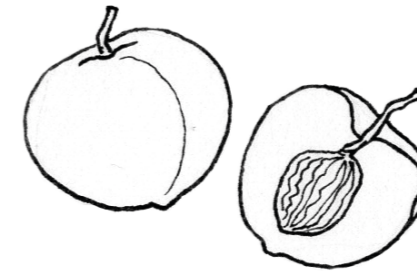

mo phéist

péitseog

péitseoga

mo phéitseog

péint

mo phéint

póirse

mo phóirse

mo ph... ar ph...

Féach ar na pictiúir. Abair na habairtí i mo dhiaidh.

1. Is maith liom mo phána gloine a ghlanadh.

2. Is ar phár a scríobhann an manach.

3. Tá mo phálas an-mhór.

4. Íosfaidh mé mo phóiríní ag am dinnéir.

5. Íosfaidh mé mo phéitseog tar éis an dinnéir.

6. Bíonn foscadh agam ón mbáisteach i mo phóirse.

An Fhuaim J

si... agus sí...

Éistigí leis na focail. Abraigí i mo dhiaidh iad.

sioc

síos

sióg

sioc

síos

sióg

Féachaigí ar na pictiúir agus abraigí na habairtí i mo dhiaidh.

1. Bíonn sioc ann nuair a bhíonn an aimsir fuar.

2. Feicim duine ag siúl síos an staighre.

3. Feicim na sióga ag damhsa sa ghaoth.

An bhfuil tú in ann cuimhneamh ar abairt ar bith agus do shúile dúnta?

sí... agus sí...

Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir agus abraigí na focail i mo dhiaidh.

síob

ag siúl

síolta

síob

ag siúl

síolta

Féachaigí ar na pictiúir agus abraigí na habairtí i mo dhiaidh.

1. Ar mhaith leat síob?
2. Feicim fear ag siúl.
3. Feicim síolta ag fás.

Siúlaigí

sioscadh

síoda

Siúlaigí

sioscadh

síoda

4. Siúlaigí a ghasúir!
5. Ná bí ag sioscadh sa rang.
6. Is éadach mín é síoda.

An mbíonn tusa ag sioscadh sa rang? Bíonn, nó ní bhíonn?

Siollaí anois

1. sios + cadh = sioscadh
2. ag + siúl = ag siúl
3. Siúl + aig + í = Siúlaigí

si... agus sí...

Féachaigí ar na pictiúir agus abraigí na habairtí i mo dhiaidh.

1. Tá na buachaillí ag sioscadh lena chéile.

2. Scairf déanta as síoda! Is álainn an scairf shíoda í sin.

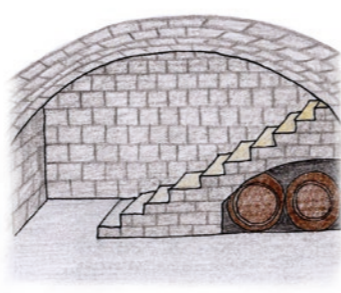
3. Is maith le Síomha dul ag siúl lena madra.

4. Cuirim síolta san earrach.

5. Cuireann mo mháthair siúcra ina cuid cácaí.

6. Is faoin talamh a bhíonn an siléar.
Tá céimeanna ansin le dul síos ann.

Cé acu de na habairtí is ansa leat?

si... agus sí...

Éistigí leis na focail.

silín
silíní

Síofra
Síle

siopa
siopadóir

sicín
sicíní

Féachaigí ar na pictiúir agus abraigí na focail i mo dhiaidh.

silín

silíní

Síofra

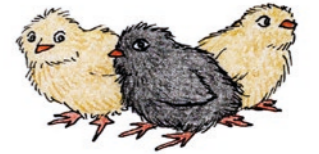

Síle

siopa

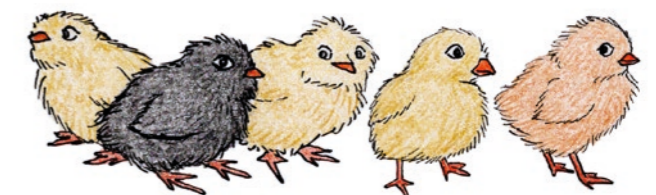
siopadóir

sicíní

Éistigí leis na habairtí agus abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Ar mhaith leat silín?
2. An itheann tú silíní?
3. Bhí Síofra agus Síle sa siopa inniu.
4. Labhair Síle leis an siopadóir.
5. Feicim sicín dubh i measc na sicíní buí.

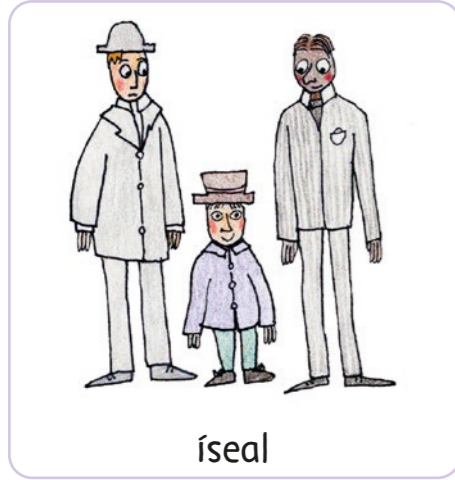
ís... agus is...

Éistigí leis na focail.

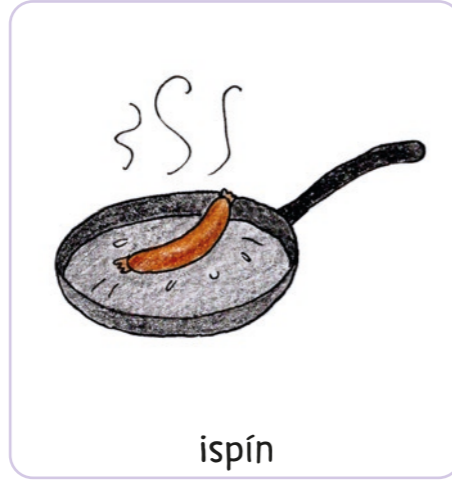
íseal

ispín

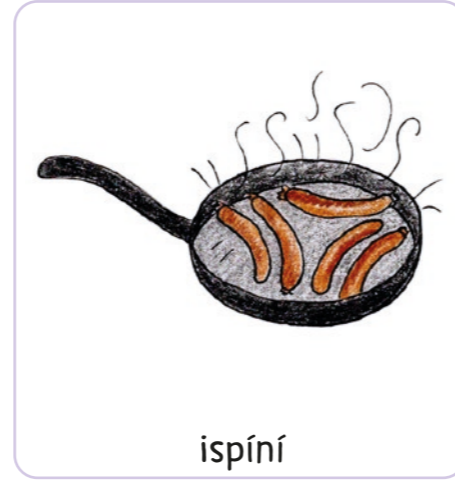
ispíní

íseal

ispín

ispíní

Sumaí anois.

1. ís + eal = íseal. Dhá shiolla – íseal.
2. is + pín = ispín. Dhá shiolla – ispín.

Éistigí le cúpla habairt anois agus sibh ag féachaint ar na pictiúir. Abraigí ansin iad.

1. Tá na daoine sin an-íseal.

2. Neam! Neam! Is maith liom ispíní.

An dtaitníonn ispíní leatsa? Taitníonn, nó ní thaitníonn?

Taitníonn siad go mór liomsa!

...is... agus ...ís...

Éistigí leis na focail.

mise

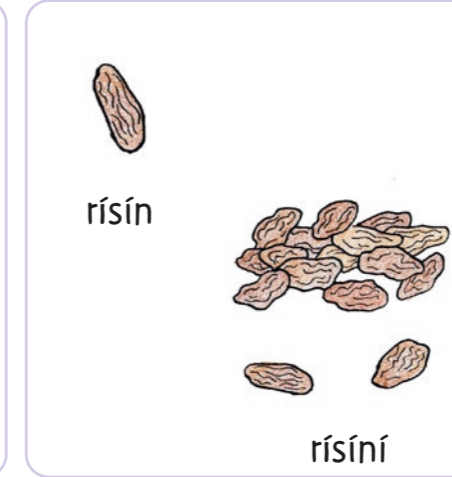
rísín
rísíní

oisín

Féachaigí ar na pictiúir agus abraigí na focail i mo dhiaidh.

mise

rísín

rísíní

oisín

Éistigí leis na sumaí anois.

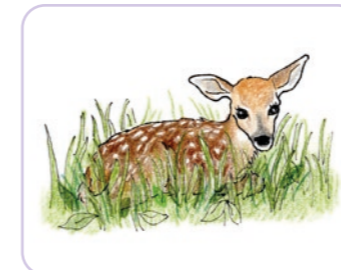
1. mis + e = mise
2. rís + ín = rísín
3. ois + ín = oisín

Féachaigí ar na pictiúir agus mé ag rá na n-abairtí. Abraigí i mo dhiaidh ansin iad.

1. Is mise Jamal. Cén t-ainm atá ortsa?

2. Rinne Síofra cáca rísíní.

3. Tá oisín óg ina luí síos i bhfolach.

sí..., ...ís, ...is... agus ...is

Éistigí leis na focail.

Siúil!

rís

sioc

Féachaigí ar na pictiúir agus abraigí na focail i mo dhiaidh.

Féachaigí ar na pictiúir agus abraigí na habairtí i mo dhiaidh.

1. Siúil uait a chailín! Maith thú!
2. Fásann rís sa tSín.
3. Tá na gasúir ag siúil.
4. Nach fuar atá an aimsir! Tá sioc ann.

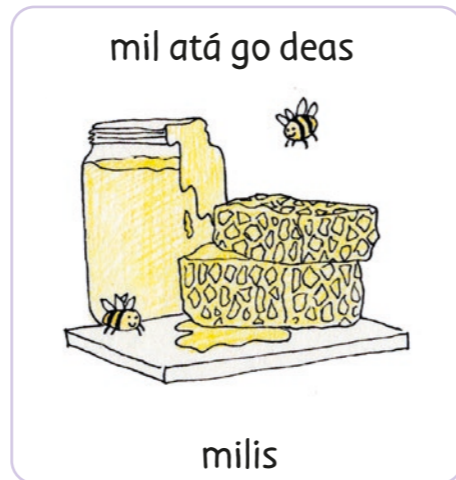

Éistigí leis na focail. Abraigí i mo dhiaidh iad agus sibh ag féachaint ar na pictiúir.

ciseán

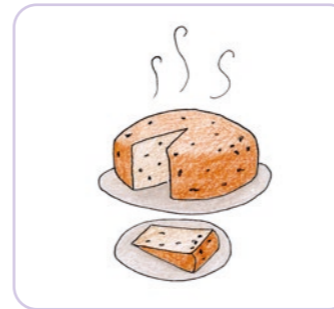
dris

milis

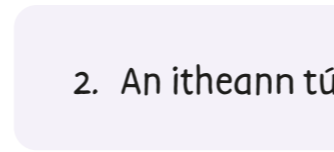

...ís..., ...is..., ...ís nó ...is

Éistigí leis na habairtí agus sibh ag féachaint ar na pictiúir. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Mmm! Rinne Mamaí cáca rísíní.

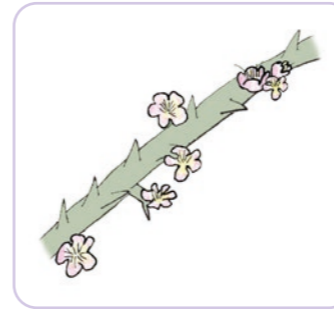
2. An itheann tú rís bhán nó rís dhonn?

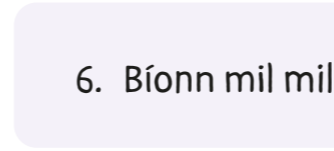
3. Ar thóg tú sméara ón dris? Ar chuir tú i do chiseán iad?

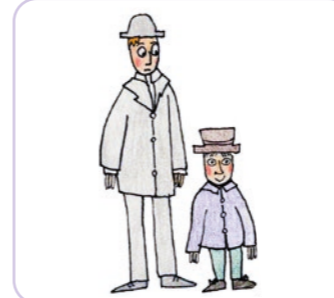
4. Fainic! Tá dris ansin! Tá dris eile ar an gcosán.

5. Níl sméara dubha ar an dris sin fós.

6. Bíonn mil milis. Bíonn siúcra milis freisin. Agus milseáin.

7. Feicim fear ard agus feicim fear íseal.

Cé acu de na habairtí sin is deise leat?

se..., seo... agus sé...

Éistigí leis na focail.

seacláid

seolta

Séamas

Féachaigí ar na pictiúir agus abraigí na focail i mo dhiaidh.

seacláid

seolta

Séamas

Féachaigí ar na pictiúir. Éistigí leis na habairtí agus abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Is maith le Séamas seacláid.
2. Tá na seolta crochta ar an mbád sin. Níl aon duine inti!

Éistigí leis na focail seo anois. Abraigí i mo dhiaidh iad.

séabra

seacht

séipéal

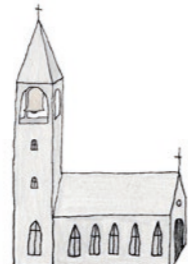
seilide

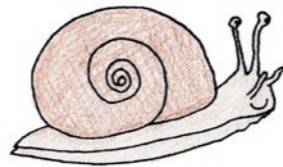
séabra

seacht

seipéal

seilide

Cé acu de na pictiúir sin is deise leat?

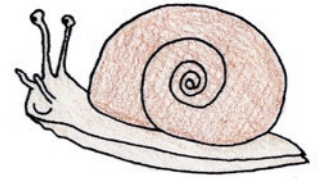
se... agus sé...

Féachaigí ar na pictiúir. Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

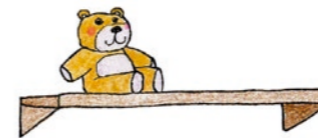
1. Tá seacht séabra sa zú.

2. Tá an seilide ag sleamhnú ar an talamh.

3. Is séipéal an-sean é an séipéal atá sa phictiúr.

4. Seacht sicín ina seasamh sa sneachta lá seaca.

5. Is seilf an-ard í seo. Tá Teidí ansin!

6. Cén séasúr atá againn faoi láthair – an t-earrach, an samhradh, an fómhar nó an geimhreadh?

seo... agus sia...

Éistigí leis na focail.

seomra

seol

seolta

Féachaigí ar na pictiúir agus abraigí na focail i mo dhiaidh.

seomra ranga

seolta

Céard é an difear idir seol agus seolta?

Éistigí leis na habairtí agus abraigí i mo dhiaidh iad.

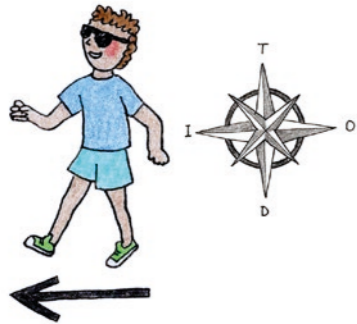
1. Déanaim obair mhaith sa seomra ranga.
2. Crochfaidh mé seolta mo bháid san earrach.

Focail eile anois. Féachaigí ar na pictiúir agus sibh ag rá na bhfocal i mo dhiaidh.

siar

sianaíl

siamsa

siar

Cloisim sianaíl

siamsa

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

3. Téim siar go Maigh Eo ar mo laethanta saoire.
4. Cloisim sianaíl na muilté gaoithe agus mé in aice leo.
5. Bíonn siamsa breá ann ar Lá Fhéile Pádraig!

Na Cnuaschonsain

SC

Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

scútar

scáth

scéal

scór

scútar

scáth

scéal

20

scór

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Imíonn Bríd an-scioptha ar a scútar.
2. Ní féidir liom breith ar mo scáth!
3. Dia dhuit, a Ruairí. An bhfuil aon scéal nua agat dom?
4. Scór. Sin focal eile ar **fiche**.

Breathnaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus na habairtí i mo dhiaidh.

scadán

scian

scuab

scíth

scadán

scian

scuab

scíth

5. Snámhann go leor scadán le chéile.
6. Fainic! Tá an scian sin géar!
7. Is scuab mhaith í sin don urlár.
Faigh do scuab ghuaise agus scuab do ghruaig.
8. Scuab d'fhiacra le do scuab fiacal. Tóg scíth ansin.

CR

Éistigí leis na focail. Amharcaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

crá croí

cróch

cruth

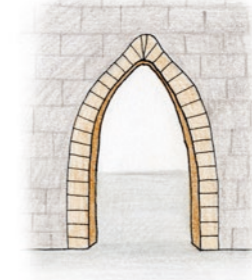
croibh
croibh

crá croí

cróch

cruth

croibh

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Is crá croí é a bheith ag fanacht leis an mbus.
2. Tagann an cróch aníos go luath san earrach.
3. Tá cruth deas ar an áirse sin.
4. Nach géar iad na croibh atá ar an ulchabhán!

Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

crios

críoch

cré

Creim

crios

críoch

cré

Creim

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

5. Cuir ort an crios sábhála agus tú sa charr.
6. Rás fada! Is ag barr an bhóthair atá an críoch líne.
7. Is ag tochailt na cré le spád atá an fear sa phictiúr.
8. Creim an rópa le d'fhiacra don leon, a luchóg!

br

Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

Bríd

brat

broc

brí

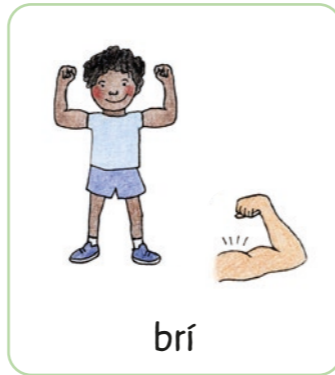
Bríd

brat

broc

brí

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Leag Bríd a brat ar an talamh. *(Abair Bríd le meangadh.)*
2. Is san oíche a bhíonn an broc ag dul thart.
3. Tá brí sa chailín sin! Matáin!

Éistigí leis na focail. Breathnaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

Bris

ag brú

bruach

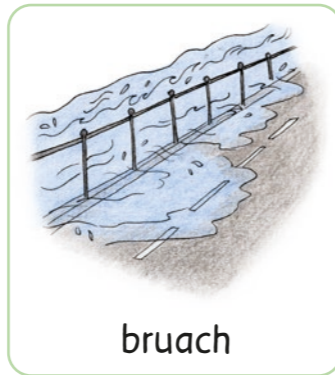
braon

Bris

ag brú

bruach

braon

Éistigí agus abraigí na habairtí i mo dhiaidh.

4. Bris an tseacláid agus roinn í. *(Abair Bris le meangadh.)*
5. Ná bí ag ag brú do chara!
6. Chuir an abhainn thar bruach. Bhí uisce ar an mbóthar. Fuarlaigh.
7. O! Ó! Tá an braon anuas!

Cé mhéad siolla atá sa bhfocal **abhainn**? abh + ainn = abhainn. Dhá shiolla.

tr

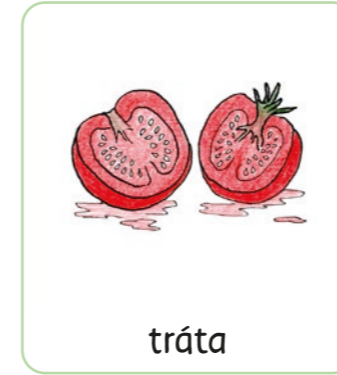
Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

tráta

tralaí

trí

troid

tráta

tralaí

trí

troid

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Tá go leor síolta sa tráta sin.
2. Tá an tralaí sin folamh.
3. Seo í uimhir a trí! *(Abair trí le meangadh.)*
4. Éirigí as an troid sin!

Éistigí go cúramach leis na focail.

treibh

triantán
triantáin

traein
go tréan

treibh

triantáin

traein

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

5. Feicim treibh agus sin treibh eile. *(Abair treibh le meangadh.)*
6. Bíonn trí thaobh ar gach triantáin.
7. Imíonn an traein go tréan. *(Abair tréan le meangadh.)*

cl

Éistigí leis na focail. Amharcaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

clog

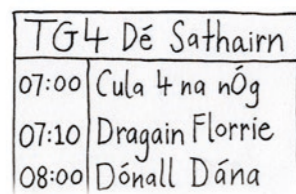
clár

clós

clúmh

clog

clár

clós

clúmh

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Cloisim clog. Éist le cling an chloig sin.
2. An bhfaca tú clár TG4? Beidh Cula 4 na nÓg ar siúl ag a seacht a chlog!
3. Ó! Clós spraoi! Feicim dhá luascán!
4. Tá clúmh bog ar an sicín sin. Níl na cleití fásta fós.

Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

cluiche

clogad

cloigeann

cluasán
cluasáin

cluiche

clogad

cloigeann

cluasáin

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

5. Imríonn daoine an cluiche iomána le camán agus sliotar. Caitheann siad clogad chun an cloigeann a chosaint.
6. Cuirim cluasáin orm agus mé ag éisteacht le ceol.

dr

Éistigí! Breathnaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

dris

drúcht

dréimire

draein

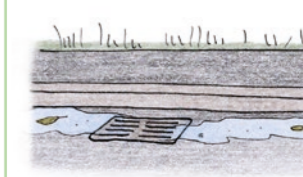
dris

drúcht

dréimire

draein

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Fásann sméara dubha ar an dris. (*Abair dris le meangadh.*)
2. Bíonn drúcht ar an bhféar ar maidin sa samhradh. Sin braonta beaga uisce.
3. Chonaic mé fear ag dreapadh suas an dréimire.
4. Téann báisteach síos an draein.

Éistigí! Amharcaigí! Abraigí!

draoi

dreancaid
dreancaidí

druid

drámh

draoi

dreancaidí

druid

drámh

5. Bíonn draíocht ag an draoi.
6. Tá an madra bocht cráite ag na dreancaidí.
7. Is éan é an druid. Cleití dubha le spotaí liathbhána atá air.
8. Níl aon mhaith sna cártaí sin. Drámh atá iontu.

gl

Éistigí leis na focail. Breathnaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

glam

glúin

glas

glas

glam

glúin

glas

glas

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Lig an mac tíre glam as.
2. Glúin. Sin alt i do chos. Lúb na glúine!
3. Tá dath glas ar an bpéint sin.
4. Sin é glas mo rothair! Tá glas glas agam!

Éistigí! Féachaigí! Abraigí!

glór

glób

glé

glic

glór

glób

uisce glé

glic

5. Éist leis an gcailín. Tá glór álainn aici.
6. An bhfuil glób agaibh sa seomra ranga?
7. Uisce! Uisce! Uisce glé! Tá sé go deas. Is maith liom é.
8. D'imir an sionnach glic cleas ar an mac tíre.

gr

Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

grág

grá

gráinneog

grán rósta

grág

grá

gráinneog

grán rósta

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Ní maith liom grág an snaga breac. Tá glór gránna aici.
2. Tá grá agam do mo Mhamaí.
3. Chonaic mé gráinneog sa ghairdín aréir.
4. Ithim grán rósta agus mé sa phictiúrlann.

Éistigí! Amharcaigí! Abraigí!

grian / an ghrian
/ grianmhar

gread

greim

gruaig

an ghrian

gread

greim

gruaig

5. Tá an ghrian ag éirí. Beidh lá álainn grianmhar againn.
6. Buail bos! Gread cos! Cas timpeall is glac sos!
7. Tá Gráinne ag caoineadh! Bhain an madra greim aisti!
8. Tá gruaig fhada ar Róisín.

st agus sl

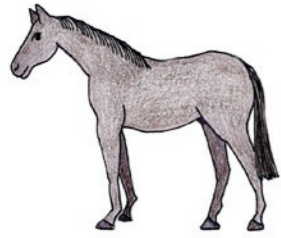
Éistigí leis na focail. Amharcaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

stail

stíl

stán

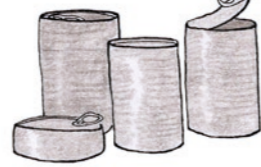
a stór

stail

stíl

stán

a stór

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Stail. Sin é an capall fireann – an daidí.
2. Is maith liom do stíl ghruaige.
3. Is as stán a dhéantar cannaí.
4. Suigh síos ar an stól, a stór. Glac sos.

stól

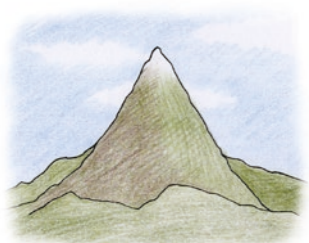
Éistigí! Féachaigí Abraigí!

sliabh

slí

slua

slán

sliabh

slí

slua

slán

5. Corrán Tuathail is ainm don sliabh is airde in Éirinn.
6. Níl eolas na slí ag Neasa.
7. Bhí slua mór sa chathair inné.
8. D'fhág Sinéad slán ag Mamaí.
9. Tá slat iascaigh ag Deaide.

slat iascaigh

sp

Éistigí leis na focail. Breathnaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

spás

spórt

spóc

spád

spás

spórt

spóc

spád

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Ar mhaith leat dul amach sa spás?
2. Is maith liom spórt a imirt.
3. An bhfuil spóc cam ar an roth sin?
4. Rinne Deaide poll sa ghairdín leis an spád.

sparán

spúnóg

spota

speal

sparán

spúnóg

spota

speal

5. Seo airgead duit. Cuir isteach i do sparán é.
6. Tugann Mamaí anraith dom ó spúnóg.
7. Cé mhéad spota atá ar an mbóin Dé?
8. Is féidir féar a bhaint le speal.

pr agus sr

Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

próca

prás

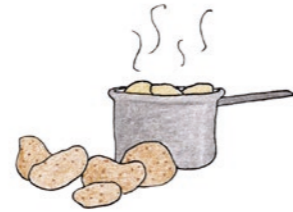
práta
prátaí

próca

prás

prátaí

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Ceannaigh próca suibhe dom, le do thoil. Sú talún.
2. Is as prás atá an trombón déanta.
3. Ar mhaith leat prataí bruite nó prataí rósta?

Éistigí! Breathnaigí! Abraigí!

sráid

srian

sruthán

sruthlú

sráid

srian

sruthán

sruthlú

Abraigí na habairtí i mo dhiaidh agus sibh ag breathnú ar na pictiúir.

4. Feicim tithe ar dhá thaobh na sráid sa phictiúr.
5. Feicim srian dubh ar an gcapall bán.
6. Is ag sní tríd an ngleann atá an sruthán.
7. Is ag sruthlú na T-léine atá an buachaill beag.

fr

Abair le meangadh na focail a thosaíonn le *fré... fre... frí... nó fri...*

Éistigí leis na focail. Amharcaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

friochtán

freagra

fréamh

fraoch

friochtán

freagra

fréamh

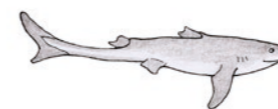
fraoch

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Frioch + tán – sin an focal friochtán. (*Abair friochtán le meangadh.*)
2. A Mhúinteoir! Tá an freagra agam!
3. Is fréamh í an raidis. Fásann sí faoin talamh.
4. Fásann fraoch ar an bportach.

freangach

frídín frídíní

freangach

frídíní

Abraigí na habairtí i mo dhiaidh.

5. Is cineál siorca é an freangach.
6. Maraíonn uisce agus gallúnach na frídíní.

Siollaí anois. Tá dhá shiolla sna focail seo. Abraigí iad.

1. frioch + tán = friochtán
2. freag + ra = freagra
3. freang + ach = freangach
4. frí + dín + í = frídíní

pl

Éistigí leis na focail. Breathnaígí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

plúr

pluid

pluca

plap!

plúr

pluid

pluca

plap!

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Is féidir arán a dhéanamh as plúr.
2. Chuir mo mhamaí pluid dheas the ar mo leaba.
3. Nach deas iad na pluca atá ar an bpáiste beag sin.
4. Thit braon uisce den phlanda le plap.

Dhá fhocal nua! Éistigí leo.

pléascóg

pleidhcíocht

Comhairfimid na siollaí.

pléasc + óg = pléascóg. Tá dhá shiolla ann.

pleidh + cí + ocht = pleidhcíocht. Tá trí shiolla ann.

pléascóg

ag pleidhcíocht

5. Tharraing mé pléascóg le mo dhriofúr um Nollaig.
6. Is ag pleidhcíocht atá an buachaill beag.

sm

Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

smólach

Sméid

smaragaidí

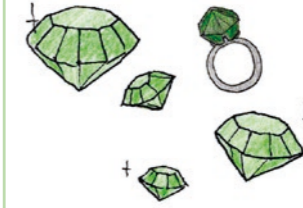
smut

smólach

Sméid

smaragaidí

smut

Siollaí anois. Comhairfimid iad.

smól + ach = smólach. Dhá shiolla.

smar + a + gaid = smaragaid. Trí shiolla.

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Is éan é an smólach.
2. Sméid sé a shúil, tar éis bob a bhualadh ar a chara.
3. Is cloch luachmhar í an smaragaid.
4. Thuirling féileacán ar smut an mhadra.

Éistigí! Breathnaígí ar na pictiúir. Abraigí na focail agus na habairtí i mo dhiaidh.

smugairle róin

smeach

smugairle róin

smeach

5. Chuir smugairle róin ga ionam uair amháin.
6. Bhain sí smeach as a méar in am leis an gceol.

sn

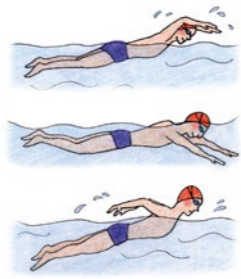
Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

snag

snag

snámh

snámh

ag snoí

ag snoí

mias snoite

mias snoite

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Is éan é an snag breac. Fásann cleití dubha agus bána air.
2. An bhfuil tú in ann snámh féileacáin a dhéanamh?
3. Is ag snoí adhmaid atá an duine sa phictiúir.
4. Nach deas é an mias snoite a rinne sé.

Cé as a thagann olann? Inseoidh na pictiúir an scéal...

caora agus uan

bearradh caorach

sníomh

snáth olann

5. Is ag sníomh snátha as olann caorach atá an bhean sa phictiúir.

cn

Deir daoine 'cr' le haghaidh **cn** i gCúige Chonnacht agus i gCúige Uladh.

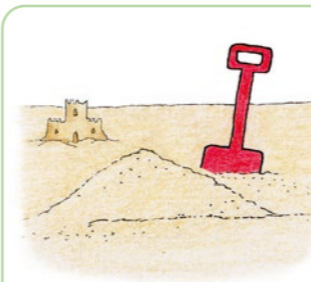

Tharla timpiste. Fágadh **cneá** ar an lámh san áit a bhfuil an **cneas** gearrtha. Ciallaíonn **cneas** craiceann.

Is focal eile ar **craiceann** é cneas.

Éistigí leis na focail. Breathnaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

cnap

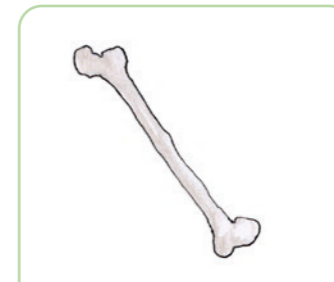
cnap

cneá

cneá

cnámh

cnámh

cnó
cnónna

cnónna

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Rinne duine éigin cnap gainimh leis an spád.
2. Is cneá thinn í sin. Tá an cneas gearrtha agus bindealán air.
3. Sin cnámh coise sa phictiúir thuas.
4. Is é an cnó coille an cnó is deise liomsa.

Itheann daoine go leor cnónna Oíche Shamhna.

Dún do shúile. An bhfuil tú in ann cuimhneamh ar abairt nó dhó?

gn, tn agus tl

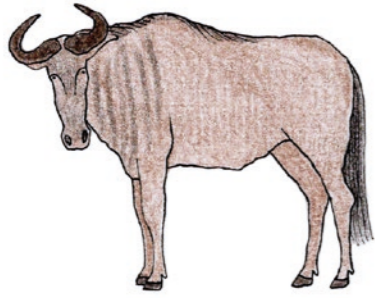
Deir daoine 'gr' le haghaidh gn i gCúige Chonnacht agus i gCúige Uladh.

Éistigí leis na focail. Amharcaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

gnú

gnó

gníomh

gnú

gnó

gníomh

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Is san Afraic a chónaíonn an gnú.
2. Is é gnó an siopadóra earraí a dhíol le daoine.
3. Is iontach an gníomh é sliotar a bhualadh san aer!
Is gníomh iontach eile é ruathar aonair a dhéanamh!

Féachaigí ar na pictiúir. Éistigí! Abraigí! Deir daoine 'tr' le haghaidh 'tn' i gCúige Uladh.

tnúth

tláith

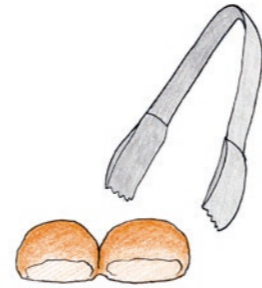
tlú

tnúth

solas tláithlag

tlú

4. Tá an cat ag tnúth chomh mór sin le hiasc, go bhfuil sé ag brionglóideach faoi.
5. Solas tláithlag a bhíonn ann roimh bhreacadh an lae.
6. Píoc suas an rolla aráin leis an tlú.

bl agus fl

Éistigí leis na focail. Breathnaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

bláth
bláthanna

blas

blús

bliain

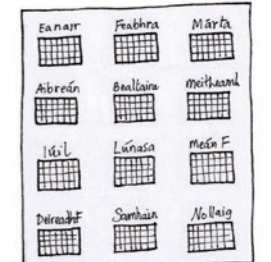
bláthanna

blas

blús

bliain

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Tosaíonn na bláthanna ag fás san earrach.
2. Taitníonn blas na milseán sin liom.
3. Blús le muinchillí gearra atá sa phictiúr thuas.
4. Bliain nua faoi shéan agus faoi mhaise duit!

flaigín

fleiscín

fliúit

flaigín

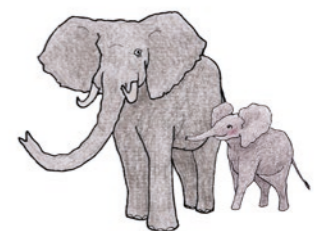
an - mhór

fleiscín

fliúit

5. Tugaim flaigín liom ar scoil. Bíonn deoch the agam ann.
6. Is líne bheag í an fleiscín. Bíonn sí idir focail scaití.
Breathnaigh ar an bhfleiscín atá idir na focail **an** agus **mhór**.
7. Is féidir ceol an-deas a bhaint as fliúit adhmaid, agus as fliúit airgid.

Ar fhoghlaim tú focail nua inniu? Abair na focail a d'fhoghlaim tú.

dl

Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

dlí

dlúth

dlús

dlíodóir

ceo dlúth

dlús

dlíodóir

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Géill slí! Is é sin an dlí agus tú ag tiomáint ó bhóthar beag go bóthar níos mó.
2. Feicim ceo dlúth ar na crainn sa choill.
3. Déan deifir! Tosaigh ag scríobh go beo! Cuir dlús leis an obair.
4. Is ag obair sa chúirt a bhíonn an dlíodóir.

Comhair na siollaí.

Cé mhéad siolla atá sa bhfocal **dlíodóir**? dlí + o + dóir = dlíodóir. Trí shiolla.

Dlúthcheo

mn

Níl ach focal Gaeilge amháin ann a thosaíonn le **mn**.

mná

Tá go leor ban in Éirinn. Léiríonn na pictiúir cuid de na gairmeacha a bhíonn ag mná na hÉireann.

1. Is lúthchleasaí í an bhean seo.

2. Tá páiste an-óg ag na mbean seo.

3. Is ealaíontóir í an bhean seo.

4. Is dochtúir í an bhean seo.

5. Is mamaí í an bhean seo. Tá sí ag léamh lena clann.

6. Seo bean óg. Tá sí ag súil le páiste.

7. Seo seanbhean. Siúlann sí le maide coise. Is bean dheas í.

8. Tá an bhean seo ag guí.

str

Éistigí leis na focail. Breathnaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

straois

strainc

stromptha

straois

strainc

stromptha

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Tá straois gháire ar an gcailín beag.
2. Feicim strainc ghránna ar an bhfear bréige.
3. Tá an leaidín sin stromptha leis an bhfuacht.

Éistigí! Amharcaigí! Abraigí!

stríoc
stríoca

Stríoc!

stróicthe

stríoca

Stríoc!

stróicthe

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

4. Tá níos mó ná stríoc amháin ar an T léine seo.
5. Stríoc an páiste na leathanaigh as an leabhar!
6. Ó! Tá mo threabhsar stróicthe!
7. Bíonn stríoca dubha ar an tíogar.

Comhair na siollaí. treabh + sar = treabhsar. Dhá shiolla.

scr

Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

scríobhaí

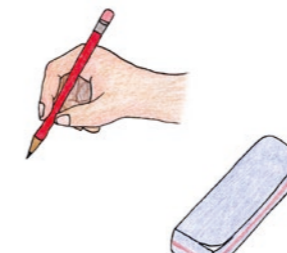
ag scríobh
scriosán

scrolla

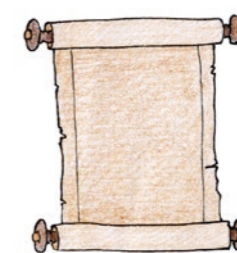
scread

scríobhaí

ag scríobh / scriosán

scrolla

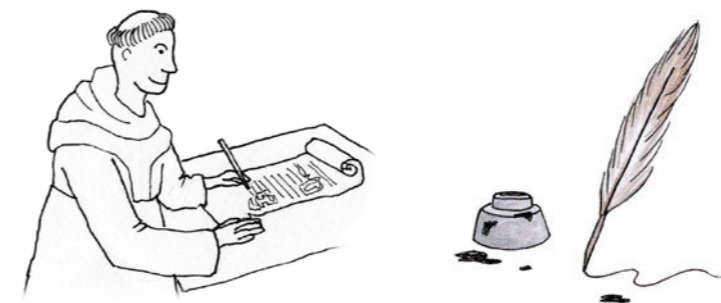
scread

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Feicim scríobhaí ag scríobh ar scrolla.
2. Ó! Rinne mé botún! Teastaíonn scriosán uaim.
3. Tá asal ag grágaíl. Ar chuala tú scread an asail sin?
4. Bain an scaith leis an spád!

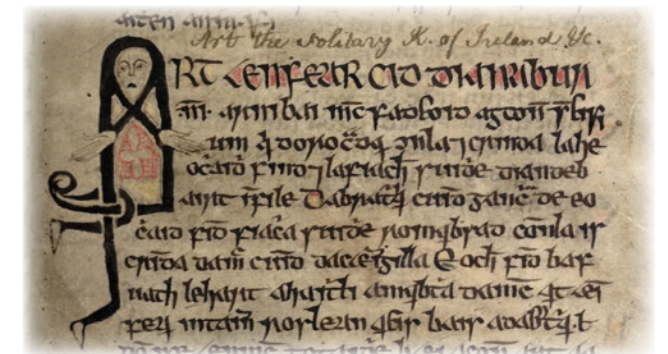

sraith

An raibh a fhios agat?

Is le cleite agus le dúch a scríobh manach an lámhscríbhinn álainn seo fadó?

Comhairfimid na siollaí!

Cé mhéad siolla atá sa bhfocal **lámhscríbhinn**?
lámh + scríbh + inn = lámhscríbhinn. Trí shiolla.

spr

Éistigí leis na focail.

sprús

spréach
spréacha

sprae

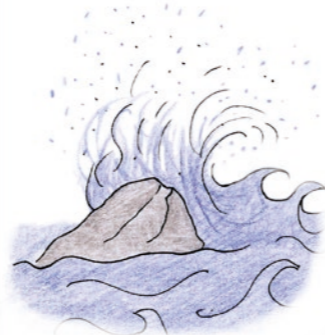
Breathnaí gí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

sprús

spréacha ón tine

sprae

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Is é an sprús an crann Nollag a bhíonn againn.
Is maith liom soilsí beaga ildaite agus maisiúcháin a chur air.
2. An bhfaca tú spréacha na tine ag spréacharnach sa spéir dhorcha riamh?
Chonaic, nó ní fhaca?
3. Téann sprae na farraige suas go hard san aer uaireanta.

Is litir chiúin í an dara litir 'i' sa bhfocal **maisiúchán**.
Is litreacha ciúine iad an 'e' sa bhfocal **uaireanta**
agus 'a' sa bhfocal **spréacharnach**.

scl

Éistigí leis na focail.

scléip

sclamh

sclábhaí

scliúchas

Amharcaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

scléip

sclamh

sclábhaí

scliúchas

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Bíonn scléip agus spórt ag na daoine a shiúlann sa bparáid mhór.
2. Thug mé bia do chat tanaí. Ní raibh scioltar ar an gcréatúr.
Sclamh sé siar an bia.
3. D'fhuadaigh foghlaithe mara Naomh Pádraig nuair a bhí sé óg.
Ba sclábhaí é, an chéad uair a tháinig sé go hÉirinn.
4. Ní tharraingíonn Maitiú agus Miriam le chéile. Bhí sé ina scliúchas eatarthu ar an tsráid.

Siollaí anois.

sclábh + aí = sclábhaí. Dhá shiolla.

Chomhair mé dhá shiolla.

Is litir chiúin í an 'a' in sclábhaí.

scliú + chas = scliúchas. Dhá shiolla.

Chomhair mé dhá shiolla.

spl

Éistigí leis na focail. Féachaigí ar na pictiúir. Abraigí na focail i mo dhiaidh.

splais

splanc

spleodrach

splais

splanc

cailín spleodrach

Éistigí leis na habairtí. Abraigí i mo dhiaidh iad.

1. Rinne an páiste splais mhór sa lochán.
2. Is féidir splanc a dhéanamh le breocholch agus le cruach, má chuimlíonn tú le chéile iad.
3. Féach ar an gcailín spleodrach sa bpictiúr atá ag preabadh ar an trampailín.

4. Tá an buachaill spleodrach seo ag preabadh ar a thrampailín freisin!
5. Seo beirt seandaoine atá ag damhsa. Nach iad atá spleodrach!

Siollaí anois.

Cé mhéad siolla atá sna focail **spleodrach** agus **trampailín**?

Comhairfidh muid iad.

spleo + drach = spleodrach. Dhá shiolla.

tram + pa + **i**lín = tramp**a**ilín. Trí shiolla.

An tUrú 1 Fuaim eile

An tUrá ar c: gc

Fuaim nua tar éis **seacht, ocht, naoi, deich**.

Déarfaimid an focal agus ansin déarfaimid an abairt. Éistigí agus abraigí.

coinneal

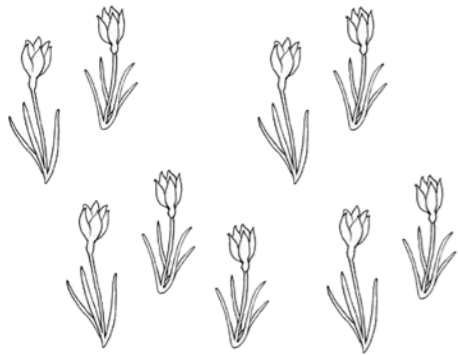
1. Las Cítí seacht gcoinneal.

cabáiste

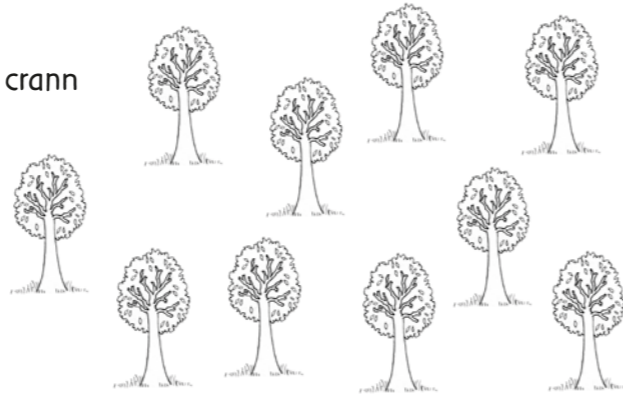

2. Bhí ocht gcabáiste ar díol sa siopa.

cróch

crann

3. D'fhás naoi gcróch sa ngairdín.

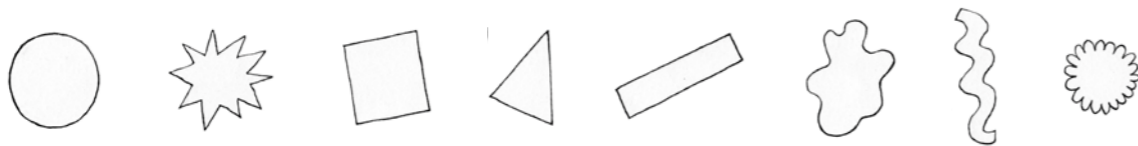
4. Chuir Cóilín seacht gcrann sa ngairdín.

camán

5. Teastaíonn níos mó ná seacht gcamán ón bhfoireann.

cruth

6. Feicim ocht gcruth éagsúla anseo.

An tUrá ar t: dt

Fuaim nua tar éis **seacht, ocht, naoi, deich**.

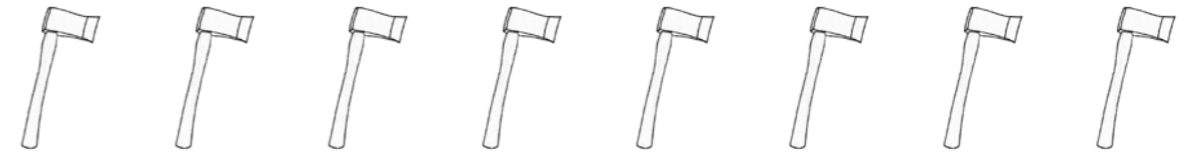
Déarfaimid an focal agus ansin déarfaimid an abairt. Éistigí agus abraigí.

tíogar

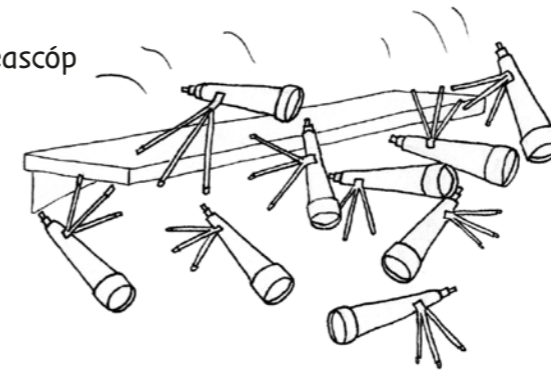
1. Feicim seacht dtíogar.

tua

2. Bhí ocht dtua ar díol sa siopa.

teileascóp

tarraiceán

3. Thit naoi dteileascóp den tseilf.

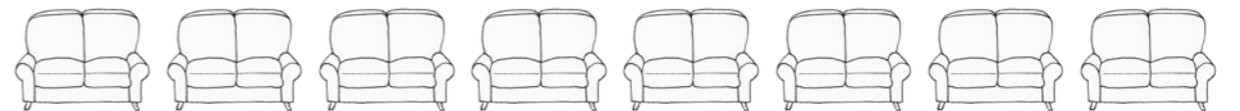
4. Tá deich dtarraiceán sa gcófra.

tairne

5. Feicim seacht dtairne. Cuir ar an mbinse iad.

tolg

6. Cheannaigh Seán ocht dtolg don óstán.

An tUrá ar b: mb

Fuaim nua tar éis **seacht, ocht, naoi, deich**.

Déarfaimid an focal agus ansin déarfaimid an abairt. Éistigí agus abraigí.

bumbóg

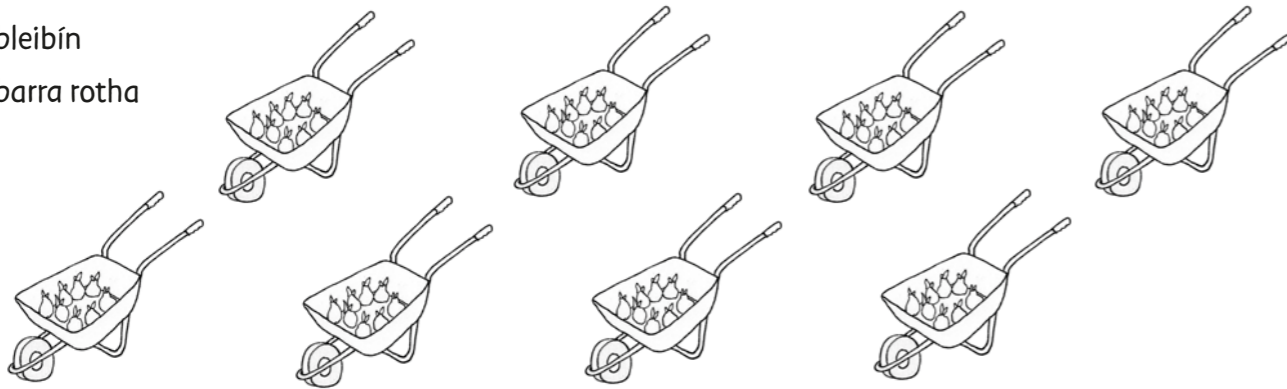
bláth

1. Thuirling seacht mbumbóg ar sheacht mbláth.

bleibín

barra rotha

3. Dhíol an siopadóir ocht mbarra rotha. Bhí ocht mbleibín i ngach barra rotha.

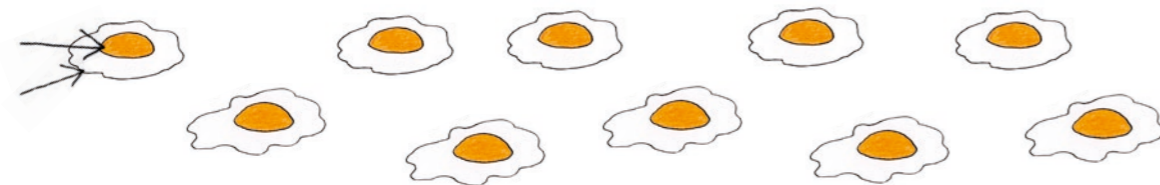
blaosc

4. Feicim naoi mblaosc briste.

buíocán

gealacán

5. Seo deich n-ubh fhriochta. Feicim deich mbuíocán sna gealacáin uibhe.

bobailín

beartán

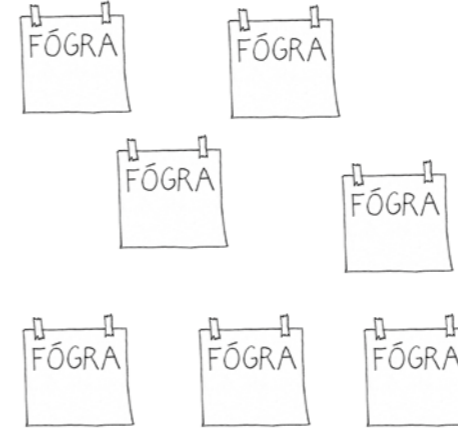
6. Tá seacht mbeartán ansin a bhfuil seacht mbobailín orthu.

An tUrá ar f: bhf

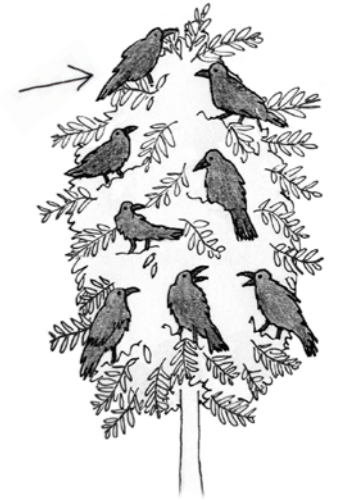
Fuaim nua i ndiaidh **seacht, ocht, naoi nó deich**.

Déarfaimid an focal agus ansin déarfaimid an abairt. Éistigí agus abraigí.

fógra

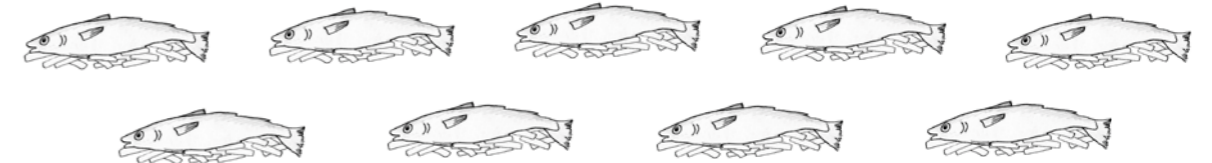
fiach dubh

1. Chroch Fionnán seacht bhfógra ar an mballa.

2. Feicim ocht bhfiach dubha ar an bhfuinseog.

faoitín

3. D'ith Fiachra naoi bhfaoitín an tseachtain seo caite.

frog

4. Tá ocht bhfrog beag sa linn anois. Ní torbáin iad níos mó.

fáinne

5. Chuir Ríona deich bhfáinne ar a méara agus ar a hordóga.

An tUrá ar g: ng

Fuaim nua i ndiaidh **seacht, ocht, naoi** nó **deich**.

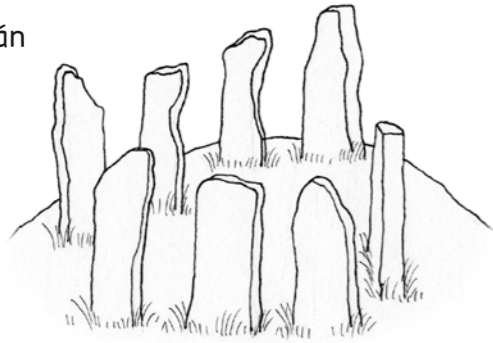
Déarfaimid an focal agus ansin déarfaimid an abairt. Éistigí agus abraigí.

gloine

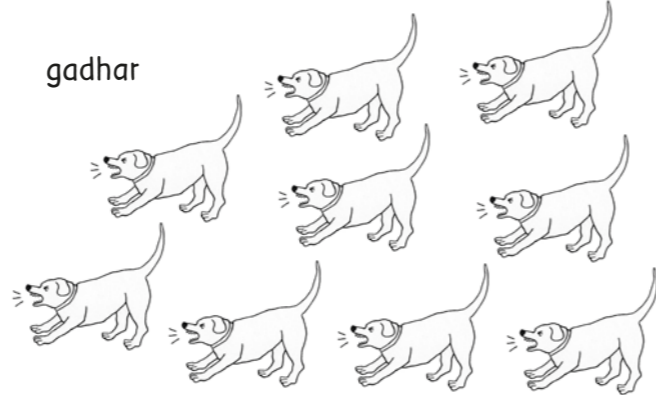

1. Nigh Gearóid seacht ngloine.

gallán

gadhar

2. Seasann ocht ngallán ar bharr an tsléibhe.

3. Thosaigh naoi ngadhar ag tafann ag an am céanna.

gúgán

4. Mhair deich ngúgán sa lochán sáile.

giorria

5. Léim deich ngiorria suas ar an gclaí.

gabhar

6. Mhill ocht ngabhar na rósanna a bhí ag fás sa ngairdín.

An tUrá ar p: bp

Fuaim nua i ndiaidh **seacht, ocht, naoi** nó **deich**.

Déarfaimid an focal agus ansin déarfaimid an abairt. Éistigí agus abraigí.

puisín

1. Rith seacht bpuisín i ndiaidh a chéile.

plúirín sneachta

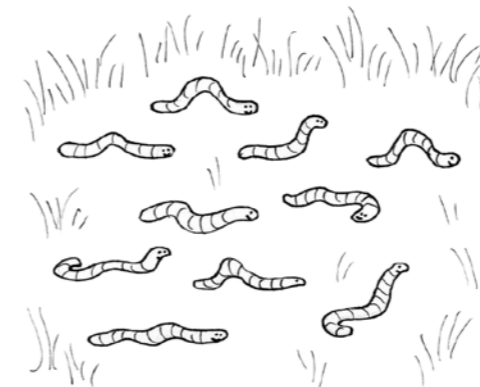
2. D'fhás ocht bplúirín sneachta sa ngairdín.

pearóid

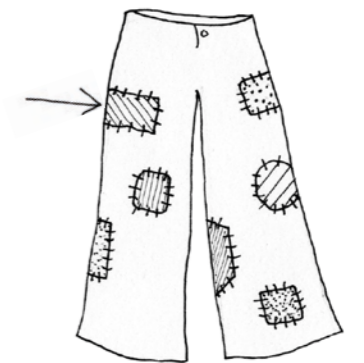

3. D'eitil naoi bpearóid suas san aer.

péist

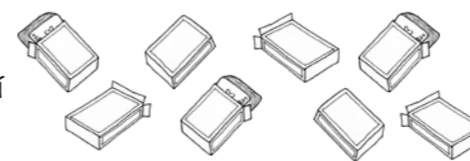
paiste

4. Shleamhnaigh deich bpéist ar an bhféar.

5. D'fhuáil Úna seacht bpaiste ar an treabhsar.

paca cártaí

paicéad criospaí

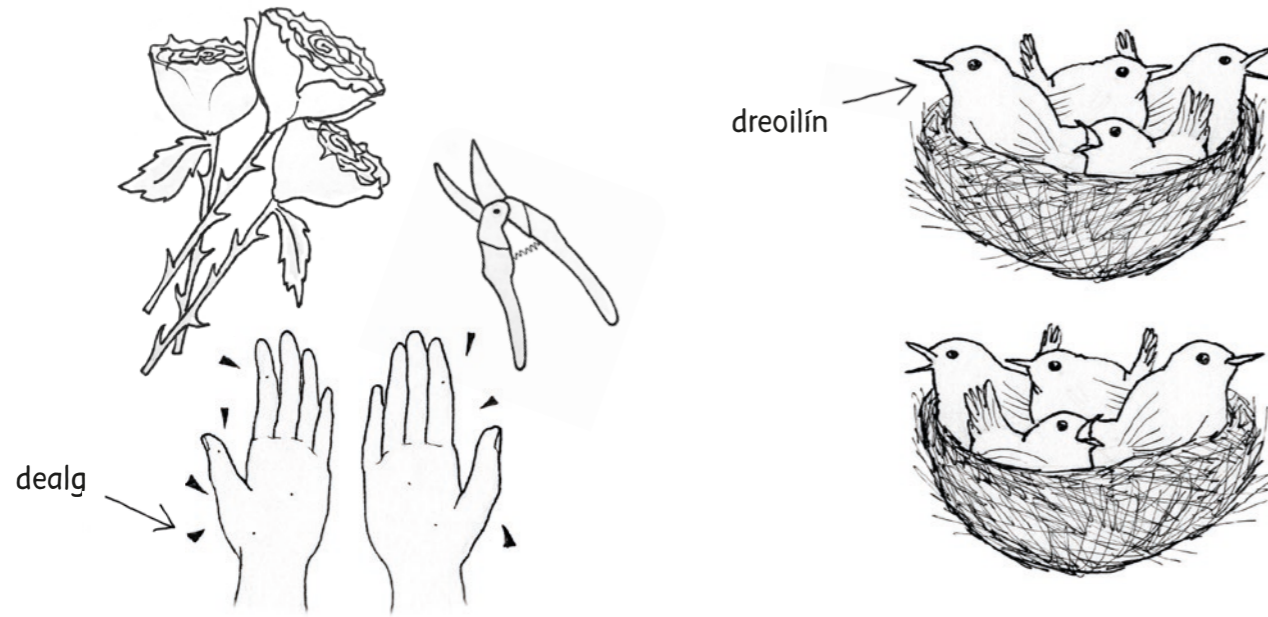
6. Cheannaigh Pól ocht bpaca cártaí agus ocht bpaicéad criospaí.

An tUrú ar d: nd

Fuaim nua i ndiaidh **seacht, ocht, naoi** nó **deich**.

Scéilín dhá leathanach atá anseo.

Déarfaimid an focal agus ansin déarfaimid an abairt. Éistigí agus abraigí.

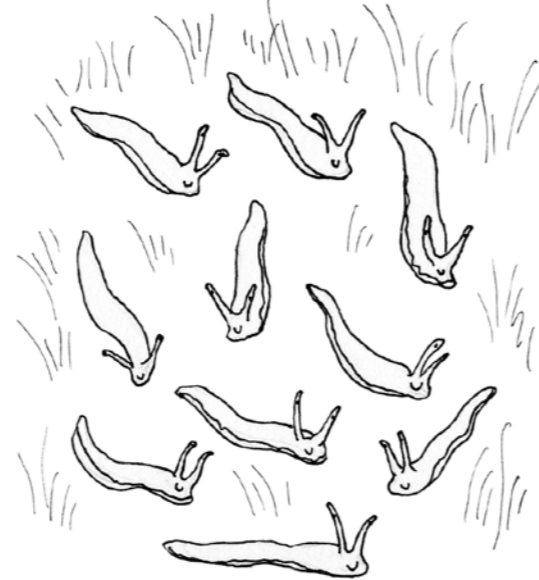

1. Phrioc seacht ndealg lámha Anna nuair a phrúnáil sí na rósanna.
2. Chonaic sí dhá nead dreoilín a raibh ocht ndreoilín óga iontu.

dreoilín teaspagh

drúchtín

3. Léim naoi ndreoilín teaspagh ó thráithnín go tráithnín faoina cosa.
4. Thosaigh an bháisteach. Shleamhnaigh deich ndrúchtín thairsti ar an bhféar.

dath

damhsa

5. Chonaic Anna seacht ndath ar a laghad i mbogha ceatha, tar éis múr báistí.
6. Rinne sí ocht ndamhsa le háthas nuair a ghlan an bháisteach.

dumhach

7. Ós rud é go raibh aimsir thirim ann anois, d'imigh sí go dtí ceann de na naoi ndumhach a bhí gar dá teach. Rolláil sí síos. Ansin rolláil sí síos gach dumhach eile ar a sheal.

An tUrú 2

réamhfhocal + an + urú + ainmfhocal

i gConnachta agus i Mumha

réamhfhocal + an + ainmfhocal séimhithe

in Uladh, féach leathanaigh 137–142.

Glactar leis an dá chleachtas sa gCaighdeán Oifigiúil.

An tUrá – Fuaim eile gc

Cuirimid urú ar **c** i ndiaidh **ar an**

Éistigí agus cloisfidh sibh **ar an gc**

Abraigí an frása agus an abairt in ár ndiaidh.

1. Is ar an gcró atá an madra!

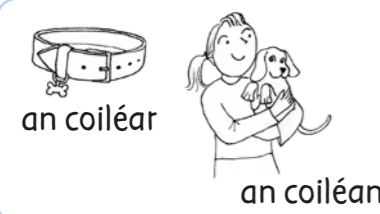
2. Is ar an gciseán atá an bheach.

3. Tá úlla ag fás ar an gcrann úll.

4. Is ar an gcófra atá an cat!

5. Níl coiléar ar an gcoileán seo!

6. Tá pócaí ar an gcóta seo.

7. Thuirling an bheach ar an gciseán.

8. Cá bhfuil an cat? Tá sé ar an gcófra.

9. An bhfuil coiléar ar an gcoileán? Níl!

Athraíonn **urú** túsphuaim an fhocail. Is í fuaim **g** urú **c**.

An tUrá – Fuaim eile mb

Cuirimid urú ar **b** i ndiaidh **ar an**

Éistigí agus cloisfidh sibh **ar an mb**

Abraigí an frása agus an abairt in ár ndiaidh.

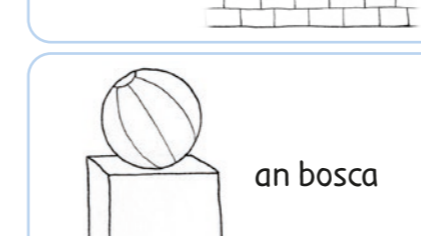
1. Is ar an mbosca atá an sicín.

2. Tá an lampa ar an mbord.

3. Is ar an mballa atá an cat.

4. Tá an liathróid ar an mbosca.

5. Is ar an mbábóg atá an gúna leis an dá chroí!

6. Tá an sicín ina sheasamh ar an mbosca.

7. Is ar an mbord atá an lampa.

8. Feicim an cat ar an mballa.

9. Meas tú cé chomh fada agus a fhanfaidh an liathróid ar an mbosca?

10. Is breá liom an gúna atá ar an mbábóg. Tá meangadh ar an mbábóg freisin.

Athraíonn **urú** túsphuaim an fhocail. Is í fuaim **m** urú **b**.

An tUrú – Fuaim eile bhf

Cuirimid urú ar **f** i ndiaidh **ar an, as an agus ag an**

Éistigí agus cloisfidh sibh **ar an bhf, as an bhf agus ag an bhf**
Abraigí an frása agus an abairt in ár ndiaidh.

an féasta

1. Tá cuma bhreá ar an bhféasta.

an fia

2. Nach ard iad na beanna atá ar an bhfia seo!

an fhéasóg

3. Cén dath atá ar an bhféasóg? Bán!

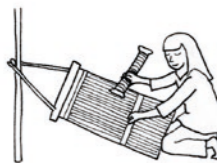
an fheadóg

4. Is féidir ceol deas a bhaint as an bhfeadóg.

an fháinleog

5. Feicim eireaball gabhlach ar an bhfáinleog agus í ag eitilt sa spéir.

an fíodóir

6. Tá spól ag an bhfíodóir seo, chun an olann a stiúradh tríd an snáth.

an feirmeoir

7. Tá ráca ag an bhfeirmeoir seo.

Athraíonn **urú** túsphuaim an fhocail. Is í fuaim **bh** urú **f**.

An tUrú – Fuaim eile ng

Cuirimid urú ar **g** i ndiaidh **ar an agus as an**

Éistigí agus cloisfidh sibh **ar an ng nó as an ng**
Abraigí an frása agus an abairt in ár ndiaidh.

an gas

1. Is as an ngas a fhásann an bláth.

an gliomach

2. Tá ordóga móra ar an ngliomach.

an ghlúin

3. Tháinig fuil as an nglúin dheis.

an gluaisrothar

4. Ní fheicim gás ag teacht as an ngluaisrothar seo.

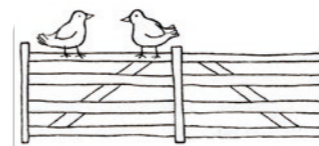
an garáiste

5. Níor tháinig an carr amach as an ngaráiste fós.

an gaiste

6. Tháinig an t-éan as an ngaiste.

an geata

7. Feicim dhá éinín ar an ngeata.

Athraíonn **urú** túsphuaim an fhocail. Is í fuaim **ng** urú **g**.

An tUrú – Fuaim eile bp

Cuirimid urú ar **p** i ndiaidh **ar an** agus **as an**

Éistigí agus cloisfidh sibh **ar an bp** agus **as an bp**

Abraigí an frása agus an abairt in ár ndiaidh.

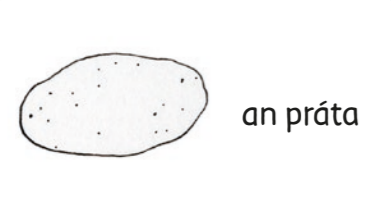
1. Tá báisteach ag titim ar an bpuball.

2. Fásann cleití dubha ar an bpréachán.

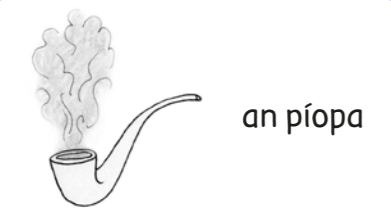
3. Cén dath atá ar an bpéint?

4. Níl aon chré fanta ar an bpráta seo.

5. Tá dhá lámh ar an bpota seo.

6. Tá deatach ag teacht as an bpíopa.

7. Feicim airgead ag titim as an bpóca.

Athraíonn **urú** túsphuaim an fhocail. Is í fuaim **b** urú **p**.

An Séimhiú 2

réamhfhocal + an + ainmfhocal séimhithe
in Uladh

réamhfhocal + an + urú + ainmfhocal
i gConnachta agus i Mumha,
féach leathanaigh 131–136.

Glactar leis an dá chleachtas sa gCaighdeán Oifigiúil.

ar an + c = ar an ch

Cuirimid séimhiú ar **c** i ndiaidh **ar an**

Éistigí agus cloisfidh sibh **ar an ch**

Abraigí an frása agus an abairt in ár ndiaidh.

cró an mhadra

1. Is ar an chró atá an madra!

an ciseán

2. Is ar an chiseán atá an bheach.

an crann úll

3. Tá úlla ag fás ar an chrann úll.

an cófra

4. Is ar an chófra atá an cat!

an coiléar

an coiléan

5. Níl coiléar ar an choiléan seo!

an cóta

6. Tá pócaí ar an chóta seo.

7. Thuirling an bheach ar an chiseán.

8. Cá bhfuil an cat? Tá sé ar an chófra.

9. An bhfuil coiléar ar an choiléan? Níl!

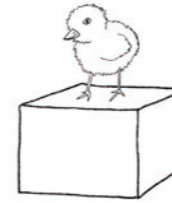
ar an + b = ar an bh

Cuirimid séimhiú ar **b** i ndiaidh **ar an**

Éistigí agus cloisfidh sibh **ar an bh**

Abraigí an frása agus an abairt in ár ndiaidh.

an bosca

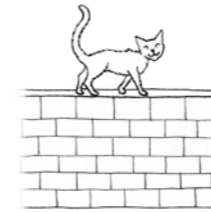
1. Is ar an bhosca atá an sicín.

an bord

2. Tá an lampa ar an bhord.

an balla

3. Is ar an bhalla atá an cat.

an bosca

4. Tá an liathróid ar an bhosca.

an bhábóg

5. Is ar an bhábóg atá an gúna leis an dá chroí!

6. Tá an sicín ina sheasamh ar an bhosca.

7. Is ar an bhord atá an lampa.

8. Feicim an cat ar an bhalla.

9. Meas tú cé chomh fada agus a fhanfaidh an liathróid ar an bhosca?

10. Is breá liom an gúna atá ar an bhábóg. Tá meangadh ar an bhábóg freisin.

ar an + f = ar an fh

Cuirimid séimhiú ar **f** i ndiaidh **ar an**, **as an** agus **ag an**

Éistigí agus cloisfidh sibh **ar an fh**, **as an fh** agus **ag an fh**
Abraigí an frása agus an abairt in ár ndiaidh.

an féasta

1. Tá cuma bhreá ar an fhéasta.

an fia

2. Nach ard iad na beanna atá ar an fhia seo!

an fhéasóg

3. Cén dath atá ar an fhéasóg? Bán!

an fheadóg

4. Is féidir ceol deas a bhaint as an fheadóg.

an fháinleog

5. Feicim eireaball gabhlach ar an fháinleog agus í ag eitilt sa spéir.

an fhíodóir

6. Tá spól ag an fhíodóir seo, chun an olann a stiúradh tríd an snáth.

an feirmeoir

7. Tá ráca ag an fheirmeoir seo.

ar an + g = ar an gh

Cuirimid séimhiú ar **g** i ndiaidh **ar an** agus **as an**

Éistigí agus cloisfidh sibh **ar an gh** nó **as an gh**
Abraigí an frása agus an abairt in ár ndiaidh.

an gas

1. Is as an ghas a fhásann an bláth.

an gliomach

2. Tá ordóga móra ar an gliomach.

an ghlúin

3. Tháinig fuil as an ghlúin dheis.

an gluaisrothar

4. Ní fheicim gás ag teacht as an gluaisrothar seo.

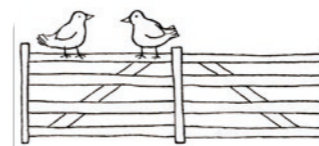
an garáiste

5. Níor tháinig an carr amach as an gharáiste fós.

an gaiste

6. Tháinig an t-éan as an ghaiste.

an geata

7. Feicim dhá éinín ar an gheata.

ar an + p = ar an ph

Cuirimid séimhiú ar **p** i ndiaidh **ar an** agus **as an**

Éistigí agus cloisfidh sibh **ar an ph** agus **as an ph**

Abraigí an frása agus an abairt in ár ndiaidh.

an puball

1. Tá báisteach ag titim ar an phuball.

an préachán

2. Fásann cleití dubha ar an phréachán.

an phéint

3. Cén dath atá ar an phéint?

an práta

4. Níl aon chré fanta ar an phráta seo.

an pota

5. Tá dhá lámh ar an phota seo.

an píopa

6. Tá deatach ag teacht as an phíopa.

an póca

7. Feicim airgead ag titim as an phóca.